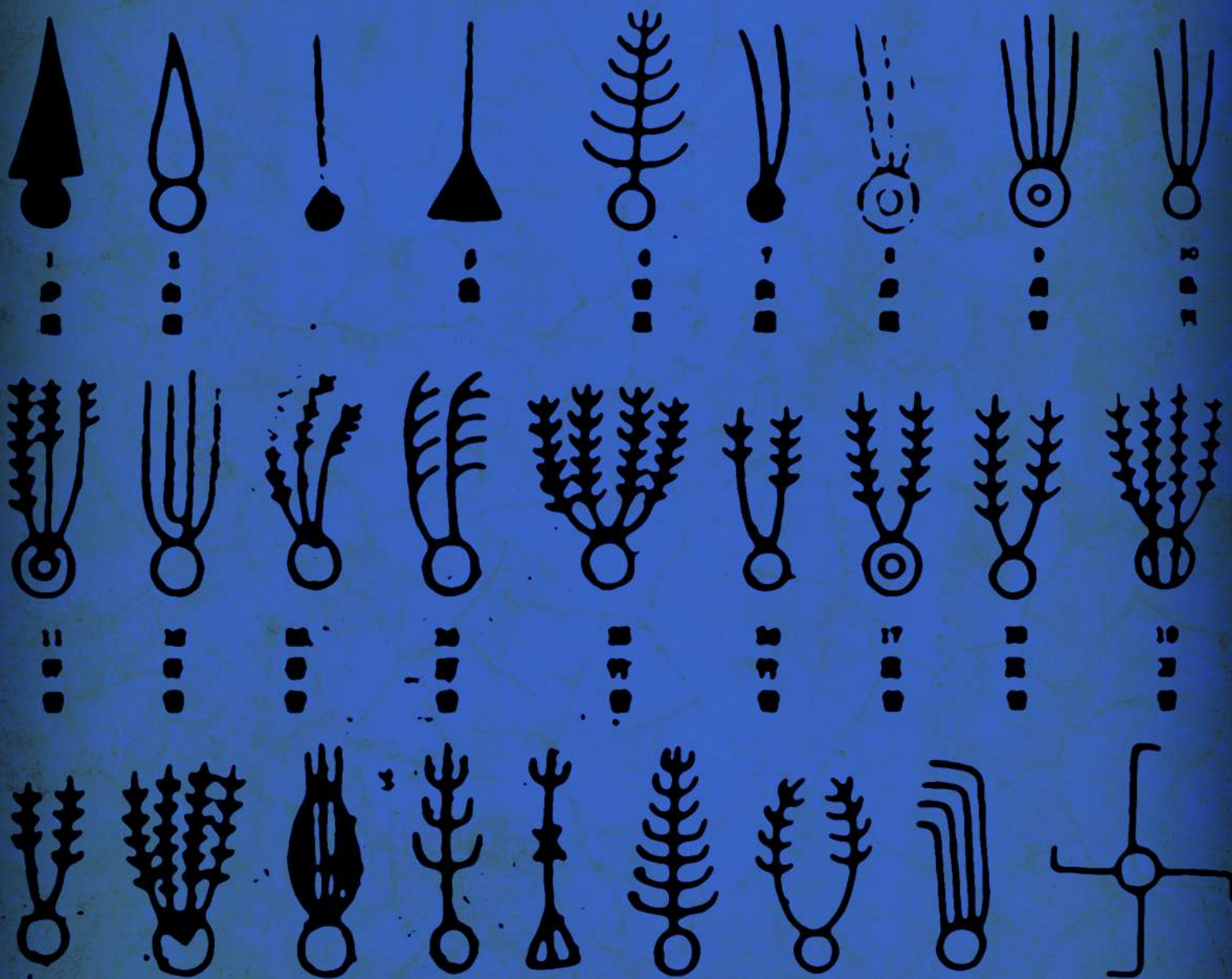

Roderes de cometa

JOSEP MASANAS I CAMPS

Reconeixement-CompartirIgual 4.0 Internacional (CC BY-SA 4.0)

Això és un resum fàcilment llegible (i no un substitut) de la llicència.

Sou lliure de:

Compartir — copiar i redistribuir el material en qualsevol mitjà i format

Adaptar — remesclar, transformar i crear a partir del material per a qualsevol finalitat, fins i tot comercial.

El llicenciador no pot revocar aquestes llibertats, sempre que seguïu els termes de la llicència.

Amb els termes següents:

Reconeixement — Heu de reconèixer l'autoria de manera apropiada, proporcionar un enllaç a la llicència i indicar si heu fet algun canvi. Podeu fer-ho de qualsevol manera raonable, però no d'una manera que suggereixi que el llicenciador us dona suport o patrocina l'ús que en feu.

CompartirIgual — Si remescleu, transformeu o creeu a partir del material, heu de difondre les vostres creacions amb la mateixa llicència que l'obra original.

No hi ha cap restricció addicional — No podeu aplicar termes legals ni mesures tecnològiques que restringeixin legalment a altres de fer qualsevol cosa que la llicència permet.

Avisos:

No heu de complir amb la llicència per als elements del material en el domini públic o quan el seu ús està permès per l'aplicació d'una excepció o limitació dels drets d'autor.

No es donen garanties. La llicència pot no ser suficient per autoritzar la utilització que en voleu fer. Per exemple, altres aspectes com la publicitat, la privacitat, o els drets morals poden limitar la forma d'utilitzar el material.

Roderes de cometa

by: Josep Masanas i Camps

Banyoles 2018

@jmasanas

Fantragers. Editorial lliure del fantàstic

www.fantragers.cat

Banyoles – Sueca, juliol 2018

Roderes de cometa
Josep Masanas i Camps

IGNASI –2017	7
GUILLEM – Jocs	13
UN NEN SENSE NOM	17
MIREIA – curs 91-92	21
ERNEST – 1991	25
RAQUEL I ERNEST – octubre 1991	29
MIREIA – abans dels Jocs	33
ERNEST – primera meitat del 1992	37
SÍLVIA – 1986	43
MIREIA – Jocs	51
** SÍLVIA I ERNEST **	53
L'ASTRÒNOM	55
GUILLEM I RASMUS	63
ERNEST – abans dels Jocs	67
RAQUEL – 1991	69
MIREIA – 2015	73
ERNEST – setembre 1992	79
** RAQUEL i ERNEST **	81
SÍLVIA – 12 d'agost de 1992	83
LA CUA DEL COMETA	87
GUILLEM – 2016	91
** ERNEST I SÍLVIA **	95
FLOTANT	97

Al meu pare,
amb ell vaig aprendre a qüestionar-me el sentit de la vida
mirant les estrelles, panxa enlaire, de nit, al terrat de casa.

A en Jordi,
per donar l'empenta necessària
per tirar endavant aquest petit projecte.

A la Sònia,
per sempre.

Als primers lectors,
per les seves primerenques valoracions.

rodera

f Solc o senyal que deixa a terra el pas de les rodes d'un vehicle.

Cometa ²

m **1** ASTR Cos celeste del sistema solar, de forma irregular, acompanyat d'una llarga cua, que generalment descriu òrbita d'una gran excentricitat i tan sols és visible durant un curt període de la seva revolució.

2 HERÀLD Astre representat en forma d'una estrella de sis o vuit raigs, un dels quals (la cua) s'allarga tres vegades més que els altres.

Definicions de **dicionari.cat** del Grup Enciclopèdia Catalana.

Ignasi 2017

Li encantava comprovar com l'aigua salada del mar l'aguantava considerablement més que qualsevol altra aigua on banyar-se: panxa enlaire i orelles submergides escoltant com els corrents de la costa escombraven les pedres oneig amunt, oneig avall. El sol enlluernador i el vent que bufava damunt les parts del cos que restaven a la superfície acabaven de dibuixar un moment de relaxació total, i tant era així que semblava perdre per uns moments la consciència, com en una petita becaina damunt la taula del despatx.

Va aixecar el cap tot buscant la Sílvia que descansava damunt la platja de grànuls volcànics. Els ulls estaven enterbolits per la sobredosis de sol. La platja era quasi deserta. I ella, enlloc. Segurament fent la barca amb el seu cos s'havia desviat un xic de la posició on havia entrat a l'aigua. Però no. Va resseguir amb la mirada els escassos tres-cents metres de la llengua de lava que formava la nova platja i solament hi veia desconeguts. Sortí de l'aigua amb compte per no ferir-se els dits del peu amb les roquetes encara no prou erosionades. S'acostà al camp base i quedà palplantat davant la parada: únicament la seva tovallola i unes poques pertinences. Una broma? No era l'estil de la Sílvia, però qui sap. De petjades, només hi havia les seves que arribaven; cap rastre d'empremtes que anessin cap altres direccions. De fet, no s'hi distingia ni el trenta-set de la Sílvia recurrent el camí d'arribada. Apressat, recollí les coses i resseguí el caminó per on havien vingut. La platja d'Echentive consta de tres caminets delimitats amb pedres perquè els banyistes no deteriorin el seu aspecte virginal que des del 1971 llueix com a conseqüència de l'erupció del volcà Teneguía de La Palma. Els tres camins s'uneixen en unes escales. Fins als primers graons una presumpta broma li bellugava pel cap. Amb les mans fent de botzina repetí el nom de la seva dona diverses vegades. Els escassos banyistes es giraren, però per la seva

complexió i color de cabell estava segur que cap d'ells l'entendria si els demanava ajut. No saber idiomes és un vertader problema quan viatges, encara que no surtis del país.

Pujà les escales amb un cor ben petit fins al Citroën C1 de color blanc i franges vermelles al sostre que havien llogat. El clic-clic del comandament va obrir les portes i s'acabà de confirmar l'ensurt. Ni un dels complements habituals de la Sílvia: bossa, barret, càmera, mòbil... Ni tan sols les restes de les bossetes de galetes de blat de moro que s'havia cruspit a l'anada. En aquell moment li va saber greu ser tan tecnològicament escèptic.

No tenir mòbil sí que era un problema, ara i en els propers quilòmetres de corbes i pendents pronunciats on no es va creuar amb cap cotxe per poder aturar i demanar ajuda. Un sentiment de culpa anava omplint mica en mica els racons del seu pensament, buit i amb molts records. La seva memòria començava a tenir llacunes, com els petits llacs de sal que hi havia a les Salines de Fuencaliente, per on acabava de passar. Unes salines on un visionari local va emprendre un negoci que sobrevisqué al desastre de l'últim volcà actiu de l'illa. L'erupció del volcà malmeté el far que fins aquell moment il·luminava el sud de l'illa, després en construïren un al seu costat. Últimament l'Ignasi se sentia com el far vell i inútil que es mirava amb enveja la llum que desprenia la Sílvia al seu costat. Sense ella estava desorientat.

Aparcà i arribà fins al restaurant de les salines per poder fer algunes trucades. Després de convèncer un dels cambrers que li deixés trucar acabà de reblar la seva confusió: no li venia cap número al cap. Ni d'ella ni de ningú més. Girà cua, no pas sense abans disculpar-se i aconseguir un immens interrogant del treballador del restaurant, i tornà corrents cap al cotxe. Va desfer el camí reordenant idees i converses que havien mantingut aquell matí, a l'anada. En les poques rectes que trobava el C1, mirava de reüll i pel retrovisor interior amb l'esperança de descobrir alguna pista fugissera: un mocador, una ampolleta d'aigua, sorra d'alguna altra platja a la catifa del copilot... Res. Fragments de converses mantingudes amb alguns detalls de com de maca que estava, macerat amb un vague record de la seva bona olor. Però la realitat era un mur alt i fred de ciment.

L'hotel estava a una hora i escaig de la platja a velocitat normal, però conduint atropelladament i amb una emissora que no parava de repetir *hits* de ràdio-fórmula va arribar en 50 minuts. Va aparcar al pàrquing subterrani l'ascensor i colpejant diverses vegades damunt un botó platejat

va demanar l'ascensor. El soroll somort de les portes obrint-se li era familiar; no recordava quants dies duia de vacances però alguns detalls ja els considerava habituals. A recepció, una noia molt atenta, però al mòbil que tenia al damunt de la taula, el va saludar sense esma. La primera intenció era avisar la policia, i també un número de telèfon familiar li començava a rondar per la ment durant el trajecte, però pel camí no va veure cap cabina telefònica ni tenia idea de com fer aquella gestió. Una tasca que per la «Sílvia-far-nou» no hagués estat gens complicada.

En demanar si la seva muller havia tornat o dit res, la noia va respondre que no tenia constància de la seva presència, ni tan sols en el registre de l'hotel. El món se li va escapar per un forat en una visió boirosa que xuclava tota la realitat. No podia ser una broma tan ben elaborada! En aquell moment se li va esborrar el sentiment de culpa d'abandonar la recerca en les platges inhòspites del sud de l'illa, però també se li va esfumar la consciència.

La recepcionista i un noi desmanegat que semblava el conserge van ser les primeres cares que li van aparèixer en retrobar la claredat de la vista. Des de terra semblaven un metge i una infermera sota el focus d'un quiròfan. Amb un castellà eminentment canari li van descriure la situació, havia caigut desplomat davant el mostrador. Però el malson continuava. No hi havia rastre de la Sílvia ni a recepció, ni al solàrium del terrat ni a l'habitació. I un fet encara més preocupant per confirmar l'absència de la Sílvia: ni la maleta ni el seu costat del llit desfet. Aquell dia no havien fet les habitacions, norma de la casa en una època de precarietat laboral. La idea d'avisar la policia li colpejava la consciència, però pel seu cap encara hi havia massa connexions tallades que no li permetien fer una radiografia de la magnitud de la tragèdia. Recordava el viatge molt nítidament: les converses a la terminal, les becaines asseguts a l'avió i fins i tot registrant-se a l'hotel, amb una recepcionista més gran d'edat que la noieta que se l'havia estat mirant com si fos un dement. Tanmateix no recordava gairebé res d'abans del viatge, ni del dia que van decidir de fer-lo, ni tan sols podria dir quants dies de vacances de la feina s'havia agafat.

Va decidir estirar-se al llit i no aixecar massa la llebre, no tenia ganes d'acabar sedat en un hospital mental mentre trucaven la seva família. No va dormir, el cap li donava mil voltes. Maleïa la seva mala memòria i el fet que no tingués mòbil. Mòbil? No recordava que la Sílvia en portés tampoc, que estrany. L'habitació tampoc semblava la mateixa. Hi havia petits canvis que el desquadraven; mobiliari que no era on ell hagués jurat, però sí que es mantenia fidel al seu record el ventilador del sostre que voltava i

voltava per moure l'aire i refrescar l'ambient. S'aixecà i es dirigí al lavabo. Anava a refrescar-se quan de sobte es va sorprendre al mirall. Era ell, sí. Però més gran i amb molt menys cabell. El cap juga males passades, però posar-se vint anys a sobre i no trobar la seva dona era superior a qualsevol episodi paranoic que s'hagués imaginat. Es passà els dits en forma de pinta per les entrades i la textura del cabell, molt més fi i debilitat, no coincidia gens amb el record que en tenia. Començà la recerca en els armaris on hi trobà un petit arxivador amb documentació del viatge, el buidà damunt l'estampat de flors del cobrellit. Papers impresos en blanc i negre on hi figuraven localitzadors de les targetes d'embarcament, contractes del cotxe de lloguer i un full que provenia de l'Instituto de Astrofísica de Canarias amb una reserva feta per anar a veure el Gran Telescopio Canarias del Roque de los Muchachos.

La visita estava concertada per la tarda i, consultant la data i hora del seu *Casio*, va comprovar que del mateix dia on el rellotge s'entossudia que vivia, 15 de juliol de l'any 2017. Ni la discordança en el temps ni l'estrany aparell de televisió molt més planer del que recordava, bé de fet sense gens de cul, no el van fer desistir de seguir amb el pla més insospitat: assistir a la visita malgrat tota la tensió psicodèlica del moment. No policies, no alarma social. El cor li deia que hi havia d'anar, en un rampell de falta de sentit comú. Evidentment l'entrada era només per una persona, i continuava sense ni rastre de la seva muller. Va agafar una mica de pa de motlle que hi havia al marbre de la mini-cuina de l'apart-hotel i va manar l'ascensor que anés directament a la planta del pàrquing, així no havia de veure el personal de salut mental i la policia que devien esperar-lo a la planta de recepció. A baix, tot normal. Fins i tot va haver d'esperar que la furgoneta blanca de la bugaderia que servia a l'hotel s'apartés de la sortida de la rampa. Un cop fora, rumb d'esma cap a l'observatori. Sense mapa ni cap altre artefacte va anar enfilant els cinquanta i pico quilòmetres de corbes com si es tractés de les denes d'un rosari. Cap emboirat i al cel també cada vegada més núvols a través de les pinedes que començaven a escassejar. A jutjar per la vegetació i pel fenomen físic dels vents alisis que fan quedar estacionats els núvols cap a les cotes 1200 ja devia ser més o menys a uns 1500 metres d'alçada quan va decidir d'aparcar en un dels escassos vorals que hi havia a la serpentejada carretera. Va baixar del cotxe marejat i blanc com el paper de fumar i es va eixancarrar per vomitar en un marge. No només era mareig de la seva pròpia conducció, era mareig pel gir totalment inesperat que li havia fet la vida. Més gran i sol, com si estigués en un desfasament temporal i un immens buit li hagués

omplerts els últims anys de vida. La temptació de tirar-se pel barranc li va arribar com el primer llamp d'una tempesta de tarda d'estiu inesperada. Però no va ni tan sols traspasar la primera capa del cervell. Tenia una ferma decisió a seguir endavant. El seu propòsit era aclarir-se i no sabia perquè aquella visita guiada a l'observatori astronòmic li era indispensable.

De retorn a la carretera va continuar el trajecte per l'exuberant vista, on hi destacava un mirador amb vistes a una cascada de núvols que queia damunt la Caldera del Taburiente, que provocava que fins i tot els autocars fessin parada obligada com a atracció turística. No es va aturar més fins al punt de trobada on començava la visita, just davant l'edifici on els científics descansen durant el dia per poder rendir a ple gas durant la nit. Una dotzena de persones esperaven al costat dels seus cotxes de lloguer, i el guia anava comprovant les llistes per si hi eren tots. Quan li tocà el torn, va dir el seu nom com qui diu bon dia, sense donar-se compte del natural que és dir el teu nom diverses vegades al dia quan ets de viatge. El guia reaccionà amb una mirada un punt més intensa que la indiferència, però només va ser un flaix difícil d'apreciar, perquè va continuar amb la seva feina i tancà la carpeta amb noms impresos. La visita es feia en dos idiomes: anglès i castellà, i no sabia perquè diria que no era la primera vegada que la vivia, algunes de les dades més insospitades li venien al cap abans que les pronunciés el científic. La ruta guiada començava amb una panoràmica de la desena de telescopis i continuava entrant a algun d'ells, i avui, —per sort— va dir el guia, tocava el gran telescopi. La passejada per l'interior del Gran Telescopio Canarias era limitada de temps. Començava en un petit rebedor, per seguir per un passadís amb pòsters a un costat i uns grans finestrals amb vista a les taules de treball dels científics, carregades d'ordinadors. En una de les alternances d'idioma va passejar els ulls mecànicament per les parets fins que li va cridar l'atenció una foto d'un fòrum científic que s'havia celebrat a l'interior de la immensa cúpula l'any 2007, per l'estrena de l'esperat telescopi, l'òptic més gran del món fins al moment. Una taula allargada amb noms en un cartonet damunt la taula, tots ells força desconeguts excepte un: el seu propi. Al damunt del seu nom hi lluïa la cara somrient que estava convençut que era ell, no la que reflecteixen els miralls mentiders d'hotels de poques estrelles. Es va recolzar a la paret contrària, el passadís solament feia un metre i mig d'ample. Quan tornà en sí el grup ja avançava i ningú no s'havia donat compte de la seva tremolor de cames. No hi havia dubte, era ell. Altra cop la boira enterbolí la seva visió, però aquesta vegada es va controlar els 20

minuts restants de visita. La passejada per la cúpula li proporcionà un seguit de flaixos de records. Hi havia estat en aquell lloc? Sí. N'estava segur. De fet li era estranyament familiar. Ja no podia escoltar cap argument més del guia. Tenia el cap a un altre lloc, en una altra galàxia fins i tot.

El vol s'havia endarrerit uns 40 minuts, però a part d'aquest fet massa habitual, la resta transcorregué tranquil·lament. Baixà de l'avió per una passarel·la mòbil acabada d'estrenar i creuà les desertes galeries com si passegés per una gran ciutat a altes hores de la nit. Algun reposador acabava d'enllestir les màquines expenedores, i algun dels companys de vol comentava amb força entusiasme alguna anècdota tot i l'horari intempestiu. Va seguir els panells il·luminats que indicaven la sortida, ometent la recollida d'equipatge embarcat, ja que en una maleta homologada per cabina li cabia tot el que duia. Després del recorregut per les parets de vidre de la terminal va arribar al moment en què dues portes corredisses obria el món dels retrobaments. Caminant capcot per davant de moltes cares somrients i expectants resseguia la distància de la tanca d'acer que delimitava la sortida. Quasi al final del trajecte algú el va cridar. Més que algú, eren dues parelles, un bordegàs d'uns deu anys i dues nenes rossetes molt més petites, que se li van tirar als braços. Per ell va ser com una descàrrega de l'aparell d'electroxoc d'un hospital d'urgències. Enmig de rialles i abraçades va sentir una veu femenina que li deia: «Com ha anat papa? Ho has reviscut aquesta vegada?»

En Guillem es va adonar de seguida que el seu pare havia tornat tan encisat com els altres anys i que inicià la sortida de l'encanteri quan els va veure a la porta d'arribades de l'aeroport. Aquest any no li van caldre tantes explicacions com en els darrers. Sembla que el magnetisme de l'illa havia teixit una capa de màgia més fina que altres vegades. Això sí, aquest cop també es va passar tota la nit plorant i, també com havia succeït abans, havent dinat ja tornava a reservar bitllet pel proper any i començava a comptar el temps que faltava per retrobar-se amb la seva dona, o com a mínim amb el seu espectre del record.

Guillem Jocs

Aquell estiu del 92 va ser molt determinant per tota la família, fins i tot abans del tràgic accident de la mare. Es van celebrar els Jocs Olímpics de Barcelona i tothom semblava trastocat per aquest esdeveniment. Els banyolins recorden molt més d'aquell estiu que no pas de molts altres, per tot el rebombori que va comportar ser subseu olímpica de rem. En Guillem recordava que després de la selectivitat el van posar a treballar d'aprenent amb un veí lampista que havia guanyat la concessió del manteniment de la Vila Olímpica. Banyoles havia canviat ràpidament la seva fisonomia, i els edificis construïts per l'ocasió no sempre eren de la qualitat que un esperaria. És per això que la petita empresa va repartir els torns de vuit hores entre el cap, els quatre assalariats i fins i tot, entre l'únic aprenent, en Guillem. Tenien un despatxet —si es pot arribar a dir així— en un garatge d'un dels edificis nous. Una modesta habitació amb poc mobiliari: una taula amb calaixos, un arxivador, una cadira i un matalàs que amagaven al magatzem durant el dia i que podien estendre a la nit per poder dormir si no hi havia novetats. En Guillem hi va llegir una bona queixalada d'Els pilars de la terra.

De dia s'anava molt de bòlit i els torns eren en parelles, però a la nit l'activitat era més aviat escassa —quasi nul·la— i fins i tot els més novells podien quedar-se sols. Una cisterna que vessava i molestava als atletes, uns ploms que saltaven amb facilitat si hi havia massa càrrega o, més rar encara, una canonada del vàter embussada per culpa d'un colze mal fet. Res d'especial.

En Guillem guardarà un especial record del matalàs, ja que en ell es va introduir en les arts de l'amor. Hauria tractat de boig a qualsevol que li hagués dit que li passaria una cosa així. La idea d'arreglar un degoter d'una aixeta en un pis carregat de remeres passada la mitjanit és més pròpia d'una pel·lícula. Elles, amb cossos perfectes, musculats i tot a lloc,

rosses la majoria —eren d'un país nòrdic—, i ell un xarpant tap de bassa, amb un polo gris de feina, ulleres de cul de got i una barba molt incipient, lluny de les barbes *hipster* que tardarien anys a estar de moda. Al costat d'aquelles atletes se sentia com l'aneguet lleig, una mica com l'Ernest, el marginat del COU de ciències.

El primer dia que en Guillem va entrar per la porta del 2n 1a simplement els va fer gràcia. Físicament devia ser tot el contrari dels seus gustos: un anglès macarrònic, unes galtes permanentment vermelles i uns ulls marrons que esquivaven tan com podien els seus ulls turquesa. L'averia no li va costar massa d'arreglar, i encara hauria estat molt més fàcil si elles no haguessin portat aquells pijametes de dues peces de colors pastís que insinuaven molt més que qualsevol biquini a la Costa Brava. L'afer va transgredir la normalitat quan durant aquella setmana el van cridar tres vegades més, cosa que pels insípidos registres que hi havia guardats a l'improvisat arxiu no van fer amb cap dels seus companys que feien tornos nocturns. Ell arribava sempre sol·lícit i amb cara de salvar el món —galtes vermelles— i va notar com cada dia eren menys les deesses nòrdiques que duïen el seguiment de les seves obres.

L'últim dia ja només n'era una, com si es tractés del joc del *Quién es Quién*, havien caigut totes les fitxes. Si abans de l'afer hi haguéssim jugat hauria estat incapaç de trobar un tret diferenciador per saber quina de les noies era l'escollida, o millor, la que l'havia escollit. Ara la podria descriure amb els ulls tancats, amb totes les seves parts rectes i corbes, amb taca de naixement i pigues escampades pel cos incloses. Quan va caure la cortina de l'engany, que no s'aguantava per enlloc —la manipulació del sanitari era tan evident que a partir de la segona visita ja no havia gosat ni apuntar-ho a la llibreta perquè el cap no pensés que era beneit— li va fer un petó a la galta. Un petó fresc com una rosa que manté les gotetes de la rosada del matí. Els pòmuls de l'Ernest semblaven una central nuclear a punt de d'explotar en qualsevol moment. A ella això encara li va fer més gràcia, i li va dir a cau d'orella: «show me your workspace». No la va acabar d'entendre, però les paraules eren tan dolces que es va deixar agafar la mà i van caminar amb bon pas per la Vila Olímpica, on ja no hi havia quedava cap llum encès a les finestres, només els fanals del carrer. Va ser el passeig més eròtic de la seva vida. El guardarà sempre en el record com un viatge iniciàtic al desconegut. No sabia exactament què volia, però tampoc el va sorprendre que fos ella qui el guiés al seu «workspace», un indicatiu més que explicava que només patissin les incidències durant el seu torn. Segurament la juganera havia

mirat els torns a la graella d'horaris de responsables penjat a la cartellera de l'edifici.

Va obrir el portal del garatge amb el comandament que duia a la butxaca, i que el pobre s'estava quedant sense espai per un veí amb ganes d'expansió. Com deia sempre el seu pare: «el sabater és qui va més mal calçat» i, en un local de lampistes, va haver d'engegar una senzilla bombeta que penjava del sostre sense porta-làmpades. Ella feia cara de múrria. No cal dir que amb 18 anys acabats de fer i més pendent dels videojocs i de les pel·lícules vuitanteres, en Guillem era un complet analfabet en aquells temes. De ben segur que ella no. Es va treure la part de dalt del minúscul pijama i ell es va quedar embadalit: era devastador. El seu manual de descoberta del sexe basat en pel·lícules americanes que sempre acaben bé el va ajudar moltíssim durant els vint minuts següents. Va explorar amb delit tots els racons de la seva pella torradeta per les anades i vingudes pel camp de regates de l'estany, i ella es deixava fer i seguia amb parsimònia el ritme que el petit timoner li anava marcant. Aquell matalàs va ser més fantàstic que la catifa de l'Aladí, perquè damunt d'ell van tocar el cel com dos joves prínceps en Les mil i una nits.

La bella princesa es deia Sylvie, i encara ara, després de més tants anys de realitzar aquell somni d'adolescent, en Guillem té por de pronunciar-lo en moments de deliris amorosos; tot i que s'imagina que la seva dona no es pensarà que crida a la mare, que amb els anys ja l'ha plorada prou...

Un nen sense nom

La llum irreal i difusa dels fanals es va apagar sobtadament. La nit ja era força avançada i els últims vehicles entraven pel passeig marítim en direcció a les seves llars. Dins la buida foscor, tot de petits quadrets de llum recordaven que l'estiu era calorós i que les persianes seguien més hores obertes. Des del cap del carrer i seguint la incorregible baixada, es podien distingir alguns tons vermellors sobre una aigua d'allò més tranquil·la.

Unes passes van creuar el canal d'asfalt i a les palpentos va obrir el contenidor d'escombraries per tirar-hi un farcell. La confusa figura va marxar apressadament. Després, escenes pròpies d'un diumenge de principis de setembre en un barri residencial qualsevol de la Costa Brava. S'havien acabat les vacances per molts i el barri ja estava mig buit. Una estranya negror ho envoltava tot per l'absència de fanals encesos i per una nit exageradament tapada.

Uns minuts més tard, el detonant de la catàstrofe. Primer tímidament, amb algun llamp que creuà el cel ennegrit. Després amb un espectacular aparell elèctric il·luminant tot el turó sencer, imatge digne d'una tira de cel·luloide dels cent anys de glamur. Durant més d'una hora els descuidats xalets del port costaner van ser enlluernats intermitentment, per mostrar la seva fragilitat davant l'infinit. Un seguit de postals de bombardejos terrorífics d'una guerra cruenta. Però un silenci sepulcral rodejava els imponents trons, desmentint tota possibilitat de violència. Semblava més aviat una ciutat fantasma condemnada a romandre a la intempèrie del pas del temps. Per fi, amb una violència incontenible, va esclatar la tempesta que acabaria d'aïllar aquell món. Les gotes se succeïen d'una manera ferotge, esforçant-se per ser les primeres i formant un vincle unitari i indestructible. En un moment, la petita badia va resultar difícil de reconèixer. Els tentacles del fenomen ho abastaven tot, fins i tot aquell ínfim contenidor descolorit pel pas del temps, que entre gemecs i sanglots s'anava omplint sense remei. Les ànimes veïnes, infelices en el seu cau,

innocents a les grans veritats eternes, desconeixien la cruenta atrocitat que a pocs metres de la seva propietat s'estava produint. La pluja ho amagava. Els barris més modestos d'aquella ciutat d'estrangers, suburbis d'una civilització injusta, semblaven desaparèixer entre tro i tro.

Ningú no va parar esment en aquella noia que, maltractada per la vida, es va treure la vida per amor; desenganyada d'una societat que castigava més la víctima que no al culpable, que deixava que un pare alcohòlic visqués després d'haver comés incest en una filla tan jove com inexperta. Ara jeia sense pols sobre les lloses d'un barri marginal, a pocs metres del contenidor, amb una xeringa sobre el seu bonic cos, l'única sortida que li havia ensenyat al món per fugir de la seva decadència. L'aigua tot ho neteja.

La tempesta continuava com si hagués de durar eternament. El repic de les seves gotes sols era superat per la majestuositat dels trons que tot ho feien vibrar. Els flagells de llum continuaven assenyalant el destí a les porcions de vida que anaven caient. El món restava nu davant l'eternitat, deixant-se engolir per ella. Aigua. Pluja. Tempesta. Diluvi.

Uns minuts més tard, els pocs que encara quedaven estiuejant ja dormien, esperant un despertar millor. Sotmesos a la tempesta, tan sols els somnis de la gent flotaven esquivant les seves gotes. En un precís instant la tempesta desafià les seves pròpies lleis, unificant un tro omnipotent amb un llampec que creuà el cel de punta a punta. Va ser un petit instant de glòria, un crit de desesperació en senyal de dol pels plors que havien amainat. L'alè reblert de vida d'un infant havia desaparegut. El messies que hauria pogut ser no va poder sobreviure la primera setmana del seu naixement.

Continuava plovent, en un intent desesperat d'amagar el seu crim, de netejar-ho tot. Va ploure amb més fúria que mai durant una hora més. Finalment, les últimes gotes van deixar la seva hegemonia per donar pas a l'alba, una sortida de sol que aparegué gloriosa enmig de les aigües mostrant al món la seva impotència. Els membres sense vida de la perfecció van aparèixer submergits en el vell contenidor del barri residencial, lloc on el món l'havia condemnat a morir mitjançant una Mare de Déu morta per sobredosis.

Una foto amb blanc i negre en un diari local havia confirmat la notícia. El llarg calvari que havia passat per sortir de les xarxes de la droga fugint de la capital havia estat del tot inútil. Ella, una noia de vint-i-dos anys amb una criatura als braços i amb dotze mil pessetes com a únics estalvis, havia estat abocada a l'abisme juntament amb aquell Clio vermell.

Quedaven enrere nou mesos de sofriment, de sacrifici i de suor ensangonada. Aquells últims mesos de trucades sense resposta i cites no consumades havia desembocat en un tràgic final.

Va sortir de la cafeteria. Aviat tancarien les portes. La vida no és res més que un cúmul de circumstàncies. No hi ha ni víctimes ni culpables. Ni tan sols aquell nen que s'ofegà en el farcell de roba en el contenidor, mentre la Raquel —la seva mare—, es fonia sobre les lloses fredes d'un poble costaner esperant de retrobar l'Ernest en un món millor.

Mireia

Curs 91-92

És una mica complicat d'explicar de quina manera em vaig introduir en el món de la informàtica. Sempre m'havien atret els aparells que el pare treia al terrat de casa fent el parament per observar les estrelles. En aquella època no entenia ben bé què feia, però a fe que semblava un petit centre de la NASA. L'endemà, mentre esmorzàvem, damunt la taula de la cuina i al costat del pot de Colacao i les galetes Maria, sempre hi havia una peça o altra que la mare havia recollit tot estenent roba. El pare encara tardaria unes hores a despertar-se, i amb el meu germà sovint fèiem apostes de quin seria el component que perdria la propera nit. Me n'anava a l'insti amb la BH vermella, els llibres a la panera, i en Guillem hi anava amb el seu tronat Supercinco. Només quan plovia acceptava que em portés. Normalment no em venia massa de gust compartir un vehicle amb un munt de llibres d'història i apunts rebregats deixats de qualsevol manera al seient de darrera. Ell feia COU, era nascut a principis d'any i s'havia tret el carnet a la primera; així que va tenir uns quants mesos per «vacil·lar a la penya» i acabar la secundària amb cotxe. Jo feia segon de BUP, i puc assegurar que en aquella època tenia molt més interès en els nois que el meu germà empipador i friki per les noies. Només li interessaven els llibres i les pelis, en aquest ordre estricte.

La veritat és que jo no era especialment espectacular: cara pigosa, llavis fins, rínxols castanys i alçada mitjana. Vestia força com la majoria, cosa que em permetia viure dins la zona de confort de la categoria «del piló». Acadèmicament, l'assignatura on brillava especialment era en les mates, i reconec que això en el món dels flirtejos juvenils tampoc no ajuda gaire. Les hores de llengua se'm feien eternes i sobre les de llatí m'havia formulat la hipòtesi que les havien posat al currículum més per farciment que per cap altra raó pràctica. L'entrenador de bàsquet de la temporada anterior, que ara estudiava exactes a Barcelona, deia que declinar no li

arribava a la sola de les sabates a derivar: «Saber formes verbals d'una llengua morta en comptes d'aprofundir en el món màgic de l'àlgebra? Vés quina ximpleria!».

Aquell curs es va anar escolant com si tot el mobiliari de les aules s'empassés per un vòrtex. Especialment quan les meves amigues van proposar d'unir-se al cos de voluntàries pels Jocs Olímpics. Reconec que gràcies a aquesta idea fins i tot vaig perdre una mica de tírria al llatí pensant que tot plegat havia començat en l'antiga Grècia, i que els romans ho van ben copiar, com jo en els exàmens. Elles deien que era una oportunitat fantàstica per assolir més grau d'independència, un parell de setmanes on podríem veure entre bambolines un exèrcit de fornits atletes passejant els seus torsos per l'estany. Jo ja m'imaginava les seves cares entre les fotos de les carpetes del Super-Pop, enmig dels de *Sensación de Vivir* i de l'Alejandro Sanz. També deien que els seus pares estaven entusiasmats, que era una oportunitat única i que durant quinze dies podríem ser les reines del mambo passejant-nos pel parc temàtic que seria la nova Vila Olímpica. Després de Setmana Santa ja va arribar Sant Joan com aquell qui diu. No recordo gaire res més d'aquell segon de BUP, i mai me'n vaig adonar que uns ulls m'espriaven des d'una finestra de COU que donava a l'entrada de l'edifici.

Tota la ciutat de Banyoles estava molt emocionada per fer de subseu olímpica de rem. Bé, tothom no, hi havia un corrent de pensament que no volia les olimpíades i que no estava massa d'acord amb certes polítiques. La flama va arribar a la ciutat envoltada d'exagerades mesures de seguretat, entre elles algunes tanquetes militars. Però les meves amigues i jo seguíem il·lusionades, al marge del debat polític i no tant per la vessant esportiva, sinó per tot el món que se'ns obria a davant nostre.

El meu contacte real amb nois havia estat fins aquell moment més aviat escàs. Algun petó fugisser tot jugant durant l'hora del pati, quan anàvem en colla fins a un banc de l'estany a l'estil de Grease, però d'això ja feia més d'un curs, i per tant a la nostra edat es podia considerar una eternitat. No cal dir que de nois me n'agradaven uns quants, i els mantenia ordenats mentalment de més a menys punts per elaborats criteris com el seu grau de maduresa, l'expertesa en les mates, i sobretot, sobretot, per si tenien o no Vespino o Derbi, símbol de llibertat. El component bellesa escultòrica era un ingredient obvi que no hi podia faltar. Només una vegada vaig sortir de l'hermetisme que m'autoimposava per protegir la meva particular llista i, davant d'un públic reduït, vaig anunciar-ne algun integrant. Va succeir l'estiu calorós del 91, quan ens vam atrevir a fer

bivac en el jardí de ca la Montse. Mai no havia participat massa del jocs del xicots, però amb les defenses baixes que una nit estrellada i una bona pizza a la panxa et proporciona, vaig declinar el seu nom en to solemne: en Marc. Les teòricament millor amigues van estar un instant en silenci, però després esclafiren a riure: «en Marc?», «però si és cama-tort!», «té la cara tan plena de grans que semblen cràters!», «no és ni titular a l'equip de futbol»... i així un llarg rosari de desqualificacions que em deixaren més planxada que el paper de fumar que guardàvem a la falsa butxaca de la motxilla. I aquest va ser només el primer episodi d'una sèrie d'humiliacions que van durar mig curs. Guixades anònimes a les llibretes, fugides a l'estil «Houdini» perquè quedéssim sols, paperets rebregats que de tant en tant orbitaven per mitja classe... un autèntic calvari, que al final, d'una manera molt racional vam resoldre, en Marc i jo. Li vaig explicar el que evidentment ja sabia, però em vaig cuidar de deixar-li molt clar que tan sols era un candidat més en una llista bastant llarga —mentida— de nois amb atributs favorables. Ell també va ser molt sincer reconeixent que no s'havia fixat mai en mi, en primer lloc perquè feia dos cursos menys, i en segon lloc perquè feia també un temps s'havia encaterinat d'una companya de la seva classe.

Com dos blocs enfrontats en un afer militar propi de la guerra freda, vam decidir signar la pau; i per acabar totes les xerrameques vam citar-nos un dia a finals d'octubre a la vora de l'estany. Les milícies de les dues parts estaven àmpliament assabentades i si no fos perquè en aquella època les fotos s'havien de revelar i costaven un dineral, la revista de l'institut s'hagués pogut emplenar de material digne de la premsa rosa. El petó, tot i ser totalment protocol·lari, no va estar gens malament, i juraria que ell estava bastant més acollonit que jo. El tractat de pau tenia un full de ruta molt clar: unes quantes passejades durant tres setmanes, fitxes d'autos de xoc —pagades a mitges— i peluix a la cursa de camells —tenia bona punteria— a les fires de sant Martirià. Cada vegada hi havia menys observadors i cascos blaus, fins que vam liquidar l'assumpte amb un bon tall, net i sense seqüeles. Va ser una història per posar a l'expedient dels dos i aprendre la lliçó més important: en afers amorosos, la discreció és important.

Potser en Marc també va posar el seu granet de sorra per la meva afició per la informàtica. Un dia a casa seva em va ensenyar una andròmina que després de quinze minuts de xerrics i sorolls d'un altre món es carregava una preciosa aventura de «matar *marcianos*» que podies jugar

mentre no tanquessis l'aparell. Va ser el meu primer contacte amb les pantalles verdes amb píxels grans com cigrons.

Ernest 1991

Les mans al volant: les dues menys deu, tal com li havien ensenyat pulcrament a l'autoescola. Es va acabar d'acomodar en el seient, els peus sobre els pedals, els miralls enfocant l'angle correcte. Era tot un ritual que seguia religiosament. Era exageradament prudent amb la seva seguretat, un instint de conservació que segurament havia heretat de la seva mare. El cinturó va pronunciar un clic metàl·lic en acabar-se d'ajustar, un cinturó que suplia el cordó umbilical que durant set mesos li havia aportat la vida. La seva mare se'n cuidava prou de repetir-li moltes vegades que era delicat, havia passat tres mesos a la incubadora que li havien marcat el destí de mala manera. Tothom el coneixia per la seva fragilitat: sempre amb medicaments, visites a metges especialitzats, llargues hores d'espera assegut en gastats sofàs de cuir que solien completar fredes sales d'espera. Dones vestides de blanc i metges amb moltes preocupacions al cap. L'Ernest havia après a observar i a no dir res.

Al girar la clau del contacte es posà en funcionament un complex mecanisme. Havia vist desenes de pel·lícules que aquest simple gest feia saltar cotxes pels aires, però en el seu cas tan sols engegà un senzill motor de quatre temps. De vegades havia somiat explotar dins del seu Clio de segona mà i veure com el món es fonia per un forat. Segurament no el trobarien a faltar. Els fars encesos enfocant els metres més immediats i una cançó melancòlica a la ràdio va engolir els pocs kilòmetres que el separaven del seu destí: les festes de Sant Narcís de Girona. Mentre els companys de classe gaudien de les fires Sant Martirià, ell decidí arribar a Girona, que aquest any coincidien en un mateix cap de setmana. A Girona no hi tenia amics. De fet, enlloc. Sortia solament perquè la seva família no es preocupés massa. Un dissabte al vespre era per l'Ernest com anar a missa: no li agradava, però era el millor visat per viure tranquil. Solia

voltar un parell de bars, xerrar amb algun torrat i tornar a una hora prudencial per conciliar el son.

La nit era fosca, però el resplendor de les fires embrutia el cel i barrava el pas a Orió, que hauria de començar a aparèixer per l'horitzó. No hi havia gaires parades obertes, i les poques que quedaven arrodonien un aspecte de misèria i de falsos llums de neó. Li encantava passejar enmig de les caravanes dels firaires i entreveure la seva peculiar cultura, la seva vida nòmada; palpar la sensació de decadència que oferia el munt de ferralla que de dia era un paradís però que de nit reflectia la seva cara ombrívola. Va passejar durant una bona estona pels improvisats carrers que canalitzaven l'accés a les atraccions com un laberint apte només per a noctàmbuls. Amb les mans a la butxaca de la seva texana era com una òliba rondant pel bosc. Els pensaments emergien impetuosament del seu cervell. Tot de fantasies inconnexes es nuaven unes amb les altres en un teixit viciós que no duia enlloc. Cap d'elles no aconseguia traspasar al pla real, i l'Ernest seguia inalterable, com sempre. Era un defecte congènit, com un mal do atorgat per la naturalesa. Potser en altres temps la seva intel·ligència hauria pogut servir per configurar un geni. En el seu cas, estava enterrada dins d'un butlletí de notes amb números mediocres. Pèssim estudiant, constitució extremadament dèbil i caràcter poc obert eren les premisses necessàries per esdevenir un perfecte inadaptat, eufemisme tou per no dir un fracassat de la vida.

El seu trajecte indeterminat el va dur a les barraques sota la via del tren, on aquí sí que hi havia molta vida: gent, beguda, música estrident i tot de llums difusos que confonien l'ambient. Com una ànima amb pena va travessar el recinte. Ningú no el saludava, ningú li explicava un acudit ni el convidaria a fer una cervesa. Tenia coneguts, sí. Gent amb qui havia compartit les eternes hores de classe a l'institut, gent que l'any vinent estaria estudiant medicina, dret o enginyeria industrial. Un conjunt d'individus englobats en una mateixa paraula: gent. Gent que d'aquí uns anys seria alguna cosa per la societat: ciutadans modèlics. Mentrestant bevien obertament com si celebressin l'abolició de la llei seca, xerraven de les seves coses i ballaven amb moviments exagerats al so d'una música composada expressament per desafinar i cridar. Algú més begut que els altres havia pujat damunt la barra i estava ballant uns estranys compassos enmig de rialles i cridòria. Davant de l'escenari, una massa carnosa formada per un centenar de joves ballava a un ritme frenètic, mentre quatre individus dalt del cadafal movien els seus cabells exageradament llargs al ritme d'una cançó inexistent.

L'Ernest no tenia amics. Durant els períodes escolars de vacances ajudava a la funerària del seu tiet a Girona. Havia envoltat la seva vida d'una densa atmosfera de dolça solitud, com una eterna i dolça migdiada de la que mai et despertaries. Al principi li va sorprendre haver de tractar amb persones que no esperaven res de tu. Però ben aviat havia après a valorar la relació que podia tenir amb ells i fins i tot els explicava coses seves. Els cadàvers mai no es reien de ningú. Eren uns bons amics.

Raquel i Ernest

Octubre 1991

La Raquel havia après de ben petita que l'única manera d'obtenir alguna cosa era prendre-ho. Vinguda en un mal temps i en una mala família, li havia estat tot designat. Els estímuls paterns van escassejar d'una manera alarmant, només es materialitzaven en un escàs plat a taula quan havia acomplert la seva feina. De la seva mare havia après a utilitzar d'una manera eficaç la picardia en l'art dels robatoris i del seu pare n'havia heretat la força amb què aquell individu maltractava la seva muller. Recórrer els mercats costaners buscant carteres ben assortides era una rutina tan normal com anar a l'escola per qualsevol altre nen. Però mentre que un nen aprenia a llegir i a escriure, la Raquel aprenia a no donar tot el botí al seu pare i a guardar-se'n una part per anar a comprar-se un gelat.

Sempre havia admirat la vida que duïen els infants «normals», però també acceptava que ella no era del mateix llinatge, que estava marcada per una senyal inesborrable. La necessitat era el motor que movia els seus actes, i la desesperació era el combustible capaç de dur-los a terme. La precarietat de la seva vida havia sigut una dura acadèmia, on les lliçons havien de quedar molt ben apreses. La mort de la seva mare i l'arribada a l'adolescència no van fer canviar massa les coses per la Raquel, la única novetat fou el temut i esperat gir en una nova font d'ingressos: el seu pare li va ensenyar tots els secrets del sexe perquè ella els posés en pràctica amb els clients que ell mateix li procuraria. El negoci de la prostitució es va convertir en l'activitat més lucrativa a partir d'aquell moment.

L'Ernest va fixar-se de seguida en la noia que demostrava una tímidesa perfectament assajada enmig d'una munió de joves a la barra d'una barraca. Quan la Raquel el va veure s'ho va fer venir bé per acabar al seu costat, escurant un cul de cervesa servida en un got de plàstic. Com un autòmat, ell va continuar repenjat damunt de la improvisada barra. No

es va donar compte de les mirades que despertava aquella postura, molt forçada per ser a l'inici de la nit. No havia utilitzat mai els serveis d'una professional tot i la seva incapacitat de mantenir una relació normal amb una dona. De fet, no n'hagués vist la diferència si al cap de deu minuts de parlar ella no li hagués xiuxiuejat: «5.000 pessetes» a cau d'orella. La idea no li va semblar gens malament i no van caldre més de cinc minuts perquè la parella es demostrés un amor de neó en un Clio vermell exageradament pulcre després de fer efectiu el preu convingut.

Aquell mateix dia l'Ernest havia vist la Mireia besant un noieta en una palanca de fusta a l'estany. Se li havien trencat les poques il·lusions que s'havia anat forjant dia a dia a base del que millor sabia fer: observar. Ara els llavis carnosos de la Raquel eren els de la Mireia i ell era aquell noieta innocent que fruïa de la dolçor de la innocència del primer petó. Les destreses de l'Ernest eren clarament inexistentes, però la sàvia mà de la Raquel el guiava en un camí totalment desconegut per ell. Va notar que ella el respectava, i en els seus ulls no hi va veure la mirada de les noies amb qui compartia l'aula. Però el que més va impactar a l'Ernest va ser que tot i que no li calia parlar, en tenia ganes. Va veure en aquella noia un ésser fràgil com ell. I això li va despertar una part d'ell mateix que no sabia ni que existís. No era una atracció com la que sentia per la Mireia quan l'observava de nit amb el telescopi des del terrat de casa seva o des de la finestra indiscreta de COU A quan ella entrava a l'institut. Era diferent. Era com una mena de tristor compartida, com si la Raquel fos una ànima que ja conegués.

Durant els dies següents, l'Ernest va viure un terrible trasbals en la seva vida. Res no era el mateix. Els llargs monòlegs que tenia amb els seus únics i difunts amics van minvar radicalment, i durant les llargues hores que es passava a la funerària només pensava en agafar el cotxe i sortir a buscar-la. Quan ho feia, recorria la ciutat dels quatre rius de manera acurada, destinant especial atenció als carrerons més discrets i als barris més pobres. Tota recerca va resultar inútil. Al cap d'unes setmanes ja havia entrat en una profunda depressió. El record d'aquella joveneta caminant carrer amunt el torturava constantment, i el sol fet d'acceptar la trista realitat li feia marxar les ganes de viure. Quan a la fi s'havia despertat d'aquell estat de somnolència que feia divuit anys que l'envaïa, la vida li havia donat un altre revés. En aquella època fosca un sentiment d'impotència començà a acaronar-lo, i solament el mantell estrellat li proporcionava certs moments de lucidesa.

A la nit s'amaguen els secrets més ocults, i allà, sota el llençol estrellat, era com els altres. Els seus pares no entenien en absolut el que passava al seu fill diferent, i van començar a gastar-se fortunes que no tenien en consultes a psiquiatres i psicòlegs. Després de moltes hores de consulta incapços de fer sortir l'Ernest de la mudesa absoluta en què havia entrat, van optar per tractar-se ells, ja que la religió tampoc els aportava gran cosa.

Mireia

Abans dels Jocs

Després d'anar a recollir els xandalls blancs de voluntàries vam anar a casa de la Marta, en els vam posar i ens vam fer la més que esperada foto de rigor a la terrassa. Les cinc voluntàries olímpiques apunt de passar a la història. No cal dir que en Guillem es va fer una panxada de riure quan vaig arribar a casa. Va dir categòricament que «allò» semblava un pijama i que de sexy no en tenia res, que si pensava lligar-me un atleta amb aquella roba més pròpia de mascota de parc temàtic, anava llesta jo. Em vaig enfadar i vaig pujar plorant a l'habitació. En Guillem era un autèntic estúpid i ell sí que mai no es menjaria un rosco, i a més feia fàstic com de gastades tenia els VHS de pelis pornogràfiques que amagava en el fons de l'armari...

La mare, dolça com sempre, va aconseguir que obrís la porta i em va consolar posant el meu cap a la seva falda i passant la mà per desnudar els rínxols: «Filla, el xandall és molt bonic». Al final em vaig recordar del vídeo promocional de la candidatura pels jocs on uns quants joves amb el seu xandall blanc nuclear corrien per la ciutat i la gent sortia al balcó per veure'ls passar. «Tot anirà bé!». Però no, no va anar gens bé. A una setmana per l'inici dels jocs, l'endemà mateix que havíem vist l'assaig general de la cerimònia d'inauguració especial pels voluntaris, vaig tenir la gran ensopegada. Mentiria si expliqués alguna proesa esportiva per justificar la lesió: em vaig fer un esquinç del lligament del turmell baixant malament d'una vorera. Conclusió: guix durant tres setmanes; cama i jocs enlaire. Es va ensorrar el somni. Ja no podria córrer lliurement amb un passi de voluntari per les zones reservades als atletes, ni podria veure llaunes de Coca-Cola gratuïtament, ni conèixer algun noi americà fantàstic que em portaria sempre més a dins el cor. No! M'hauria de quedar a casa veient-t'ho tot per la tele i hauria de suportar que en Guillem i les quatre de la tropa me n'expliquessin les aventures en diferit. Aquell incident va

fer canviar el decurs de la meua vida, les meves aficions i la relació amb el meu pare.

Quan tornàvem de l'hospital ja mirava amb ulls caiguts a través dels vidres del cotxe com la ciutat havia canviat de color. Ja no era aquella Banyoles tan lluminosa del dia que ens havíem provat el xandall. Havia perdut intensitat, com si el sol portés un filtre que tenyís totes les coses: edificis, carrers, parcs i fins i tot la gent. Vam aturar-nos a comprar el pa en una fleca del centre, i quan m'asseia en una taula rodona on la mare va demanar un cafè, em vaig notar tota jo suada per l'esforç d'operar amb les crosses. Aquella llum tenyida també travessava els finestrals del local i rebotava per les taules, per les cares dels clients i per la bata de la dependenta. Jo tenia ganes de tornar a casa i posar-me a plorar, però la mare que havia deixat una estona la feina per portar-me a la clínica, m'intentava animar. Vaig prendre un Cacaolat d'un sol glop per intentar escurçar el suplici. M'ho mirés per on m'ho mirés, no hi trobava cap mirada optimista que m'ajudés a acceptar el fet irrefutable: em quedaria privada de l'anhelada llibertat durant l'esdeveniment històric que viuria la ciutat.

Amb la mirada perduda al carrer vaig veure passar a l'Ernest, aquell noi tan estrany de COU que sempre anava sol. Se'l veia alt i esprimatxat, ulleres de pasta i cabells amb clenxa al mig. Vaig intentar posar-me a la seva pell. No en sabia res d'ell, però m'imaginava que sempre estava trist, com jo en aquell precís instant. Segurament ell ja s'havia acostumat a la vida grisa, i potser talment com els esquimals amb el color blanc aquell noi sabia distingir moltes tonalitats de gris: gris feliç, gris avorrit, gris enfadat, gris de son... Aquell dia no em va fer tanta llàstima com les altres vegades que l'havia vist a l'Institut. Crec que fins i tot el vaig entendre: quan no tens il·lusió, què et queda? On són els colors?

La mare no parava d'enviar-me missatges de consol i jo m'imaginava a mi mateixa seguint el camí de l'Ernest, de costat, en silenci. No calia dir res. Només caminar, que per mi ara ja seria un gran què! La meua imaginació es va desfermar i la meua jo imaginària va agafar la mà de l'Ernest i el va conduir a un pas veïnal estret que desemboca al carrer principal. Allà l'arrambava amb el meu cos contra una paret, ell amb ulls de sorpresa, li esbullava el pentinat i li feia una morrejada que li treia la respiració. Ell amb ulls d'extasiat no podria articular ni una paraula. Jo li trauria les horribles ulleres i un floc de cabell li baixaria pel front fent de garfi. Li desbotonaria la camisa de quadres i li posaria la mà per damunt dels pectorals per notar la suavitat de la roba elàstica de superheroï que

duia posada a sota. Quan tornés a aixecar la mirada un noi d'esguard segur i rostre ben format em dedicaria un ampli somriure que faria tornar a brillar el sol. S'acabaria de treure l'avorrida roba de Clark Kent i em convidaria a sobrevolar la ciutat olímpica donant-me la mà. El sol tornaria a lluir arreu i m'ensenyaria com de bonica ha quedat la ciutat que s'ha vestit de gala pels jocs. Jugariem a sobrevolar el parc nou de la Draga i descobriríem alguna pilota que ja reposava oblidada damunt el teulat del pavelló. Veuríem les nostres siluetes dibuixades a l'aigua de l'estany mentre jo tocava l'aigua fresca de tan rasant com seria el nostre vol. Els ànecs coll-verd ens mirarien estranyats i jo tombaria el cap per veure l'heroi que em feia volar al seu costat. Les pesqueres i les cases de la riba de l'estany com si fossin del pessebre i la gent que passejava com formigues per les voreres. Aterrariem al terrat de casa, em faria un petó apassionat i em diria una frase deliciosa que em quedaria gravada a la memòria quan ell aixequés el vol: «Res no és el que sembla, no deixis de somiar».

—Mireia, Mireia? —La meva mare va desfer aquells estranys pensaments—. On ets? —Ja s'havia acabat el cafè i estava dreta a punt de marxar. Acabava d'aterrar altre cop al forn de pa. Potser ja no era tot tan gris, i un somriure em va tornar als llavis imaginant que segurament en aquests moments l'Ernest hauria xocat amb un arbre mentre llegia tot caminant... Vaig riure tota sola, ai! Sí que estava malament per imaginar aquelles xorrades amb aquell noi tan diferent.

—Anem? —La mare va pagar i vam tornar a casa.

Ernest

Primera meitat del 1992

El primer trimestre de l'any 92 va ser molt més llarg que cap dels anteriors. No es podia treure la Raquel de cap i es maleïa una i altra vegada no haver-li demanat cap tipus de referència. Des de la fugissera trobada res era igual. No parlava amb ningú i passava moltes hores ajagut al terrat observant el cel estrellat amb el binocle, recolzat sobre un trípode de gran com era. Les estrelles van il·luminar-li més la consciència que les sessions d'especialistes i que el missal de medicaments. També sovintejava més sortides de camp, s'estirava damunt l'herba d'un turonet que quedava resguardat de les llums de la ciutat i resseguia la via làctia amb el dit índex aixecat. Estava convençut que algú feia el mateix en una altre lloc d'un altre sistema, era estadísticament impossible que no fos així. S'aixecava i caminava amb els ulls fixats a la munió d'estrelles forçant un efecte òptic de moviment al cel, marejador. Li venia al cap una vella pregunta que quan era més petit es feia: com seria el món si ell no hagués nascut. La pròpia pregunta el portava al raonament a l'absurd. No se la podia plantejar si no hi fos. «Res no és el que sembla», es repetia en forma de *mantra*, quasi com una lletania.

Poc a poc la Raquel es va anar desdibuixant i la Mireia va tornar a ocupar una part del seu particular món. Es passava els vespres observant la lluna i els planetes, però també observava com a dos quarts de deu la Mireia acostumava a obrir el llum de la seva habitació i es passava una estona estudiant o mandrejant. L'interès per ella havia començat el curs anterior, quan en l'intent d'alinear el buscador amb el seu telescopi havia utilitzat la llum de la seva habitació de tons salmó situada a un centenar de metres de la seva terrassa. Aquell dia la Mireia no tenia les cortines prou tancades i la va poder veure mentre es treia la roba i es posava el pijama. Va trobar-se totalment perdut. A partir d'aquell dia l'observació d'aquella finestra s'havia consolidat com un punt més de l'ordre del dia en la seva

solitària afició. Ben aviat va desxifrar les dades essencials d'aquella noia i la va poder identificar com una alumna de primer C brillant en les matemàtiques. També va esbrinar que el seu germà feia el mateix curs que ell, tot i que no s'havien creuat mai cap paraula, i que el seu pare era un professor universitari de física que s'havia muntat un petit observatori astronòmic al terrat de casa seva. Un altre dels hàbits que incorporà a la rutina fou la d'observar un observador: quin telescopi utilitzava, quins oculars deuria guardar en aquell maletí negre, com se les enginyava per posar tan ràpidament el telescopi en estació, cap on acostumava a mirar, les hores que s'hi passava... tot de detalls circumstancials que li permetien fer-se una idea de què perseguia aquell tossut astrònom. Els pares de l'Ernest el deixaven fer i quasi mai hi pujaven, per por de rebre una abundant dosi d'indiferència, però també perquè entre la parella ja hi havia una distància prou considerable i els era més fàcil no afrontar més esculls en la seva vida tan poc satisfactòria.

Durant el curs anterior havia après un munt sobre astronomia, havia agafat prestats tots els llibres de la biblioteca de la ciutat i també d'altres ciutats. Gran dia el que va descobrir que podia demanar per encàrrec amb cert temps d'antelació. Després de l'institut i abans que fosquegés s'atrinxerava a la taula més amagada i dedicava tot el temps que tenia fins al tancament del local a aquell fascinant món. Bona part dels seus estalvis treballant algun cap de setmana i durant les vacances a la funerària els dedicava a adquirir nou instrumental, de manera que el nivell de tecnificació augmentava a marxes forçades. Es va obsessionar totalment. S'imaginava com la saviesa adquirida durant tants segles i pel pas de tantes cultures l'anava posseint mica en mica, talment com la droga ho deuria estar fent amb la Raquel. Anotava totes les observacions que feia en una petita llibreta, amb una lletra fina i equilibrada. Ara havia recuperat la vida a través de l'ocular. L'amor platònic que cap a la Mireia s'anava teixint, i la idealització de la feina del físic eren per ell com l'alineació perfecte dels astres, i l'anaven foragitant de l'enclaustrament on havia estat. Va dedicar molts esforços a preparar-se per impressionar aquella família per qui, de moment, era totalment invisible. Es veia a sí mateix com un important objecte de cel profund a descobrir. El dia que se sabés qui era, un geni anònim amb grans capacitats i una depurada tècnica, el món s'acabaria rendint als seus peus, i aleshores ell només mostraria la seva identitat secreta a la musa de les seves proeses, la Mireia. Nous aires movien les seves veles negres, amb un rumb clar. Dedicava totes les nits serenes a aprendre's de memòria al cel, reproduint el gran mapa de les

constel·lacions al cap. Quan hi havia núvols rellegia amb afició tots els llibres divulgatius sobre el tema, sense excepció d'autor ni d'idioma. Recitava els noms dels objectes més importants del cel als difunts com si aquests ho haguessin de necessitar per guiar-se en l'últim viatge. La seva obsessió era absoluta.

Tot i l'hermetisme amb què mantenia l'afer, un dia fatídic la seva mare va aparèixer il·lusionada amb la convicció que podria fer feliç al seu fill: havia parlat amb la Sílvia Comalada. Li havia explicat l'afició del seu fill i, —coses de dones— la conversa s'havia anat engrescant fins a concertar una visita amb el seu marit, l'Ignasi; el brillant professor d'astrofísica de la universitat autònoma. La trobada seria l'endemà mateix, a casa d'ells, que així podria veure què feia. Ella ja havia aventurat que podria anar a estudiar a Barcelona, que la física tenia bastant de futur i que podia ser bona per nois tímids i amb bones dots per l'abstracció com ell, que segur que així es motivaria a estudiar més per la selectivitat, tindria millor nota i seria una persona de profit. La temeritat de la seva mare havia acabat amb el metòdic pla de l'Ernest de mantenir-se en l'anonimat. Ell que havia planificat una trobada a un parell d'anys vista! Aquell monòleg es va convertir en una encesa discussió. Al final no li va quedar més remei que enterrar la destrat de guerra i claudicar davant un enemic més tossut que ell.

El dijous li tremolava la mà al pitjar el botó del 3r 2a, un dúplex en un edifici molt ben situat prop de la nova Vila Olímpica. El pis estava molt ben arreglat i es notava la mà ferma i delicada de la Sílvia, que sempre tenia molt bon gust en donar vida a la casa: flors fresques, colors harmònics i mobles senzills i funcionals. Un ambient deliciós. La Sílvia el va fer passar al menjador on va trobar l'Ignasi llegint el diari. Es van saludar i els dos van captar a l'instant en els ulls de l'altre que tot plegat era una conxorxa de senyores. Tot i això, van ser correctes i van encetar una conversa de presentació. Quan l'Ernest va descobrir que la Mireia no era a casa es va relaxar, va baixar la guàrdia i va poder contestar amb més o menys traça les preguntes que, de manera més educada que indiscreta, li anava dedicant la Sílvia. Finalment es va quedar a soles amb l'Ignasi i van pujar les escales estretes fins al terrat. El professor hi tenia una petita caseta de fusta en una cantonada, enmig de diverses filades d'estenedors. Li va ensenyar el mecanisme rudimentari que desplaçava el teulat de fusta amb unes guies i deixava l'habitable ben descapotat. A dins: una taula, una cadira, algunes lleixes i sobretot, sobretot, un flamant telescopi que l'Ernest mai hauria somiat. Va seguir embadalit les primeres lliçons sobre

òptiques, buscadors i filtres, però el que més li impressionava no eren els detalls tècnics, que molts d'ells ja dominava a la perfecció en el pla teòric, sinó la passió amb què l'Ignasi mostrava les seves joguines, com si fos una visita guiada d'un nen de vuit anys el dia que han passat els reis. L'Ernest tampoc va dissimular el seu entusiasme, i així fou com s'acomplí la primera part del pla, encara que havia començat de manera inesperada, havia conquerit el pare.

A la universitat hi havia setmanes d'exàmens i l'Ignasi baixava molt poc a Barcelona, es quedava a casa i esperava la visita de l'Ernest. Així les primeres tardes de juny van ser molt millor del que havia somiat. Mai li confessaria que l'havia estat espiant durant uns quants mesos, filla inclosa. El que va començar amb llargues i caloroses tardes va continuar amb algun vespre esporàdic i va acabar sent un més de la família a sopar. Ningú no hi trobava cap inconvenient. L'Ernest no havia deixat de creure i s'havia acomplert un somni per ell, tot era millor del que semblava. La Sílvia acostumava a plegar tard de la botiga, però sempre tenia un somriure per l'Ernest i una invitació per sopar, cosa que alegrava molt als pares de l'Ernest que veien en aquesta nova vida social la llum després del túnel. El germà de la Mireia, en Guillem, portava una mica la boja, sobretot després de fer els exàmens de la *selec* i començar a treballar d'aprenent de lampista. Quan arribava a casa, després d'un dia suant per les obres de la Vila Olímpica no tenia massa ganes de vida familiar, i de manera consentida pels pares, agafava els trapeus i sortia amb els amics a passar les vesprades banyant-se a l'estany —de vegades fins i tot sense roba, deia la Mireia— o si estava molt cansat s'apoderava de la televisió tot esperant qualsevol documental amb un mínim contingut d'història. Feia més d'un mes que no hi havia classe pels de COU, per tant no li va fer falta explicar a ningú que l'inadaptat de l'Ernest s'havia convertit en la nineta dels ulls del seu pare. Ara ja ningú no es recordava d'ell, i el més probable és que se n'oblidessin si mai feien un sopar commemoratiu d'aquell curs. La nova situació de pupil·latge astronòmic en el fons també li anava bé pels seus interessos, així no li tocava a ell d'aguantar les pallisses sobre els anells de Saturn!

Per la Mireia el curs ja feia dies que havia acabat, no acabava d'entendre perquè els de BUP havien de fer aquelles maleïdes setmanes de juny i, més encara, veient que els del curs del germà ja no hi eren i que més que aules semblaven trinxeres del *Vietcong* de calor que hi feia. L'entrada de l'Ernest a casa tampoc li suposà cap problema, també li permetia fer una mica més la seva i sortir més amb les amigues, ja que el

seu pare sempre tenia un «mmm, OK» sense saber massa ni què li preguntava, ni a l'hora que havia de tornar. Tot i això, Sí que el trobava estrany, sempre tan callat i de pell tan blanca. El dia que va descobrir que treballava els estius a la funerària encara el va trobar més sinistre. De fet, la Mireia no sospitava que tingués cap interès per ella, ni tan sols quan un dia entrà a l'estudi acabada de dutxar, en calcetes i sostenidors i l'Ernest es va incomodar d'una forma evident. Ella ho va trobar divertit, ja que quasi era com de la família. Per res del món hagués pensat que feia més d'un any que resseguia la seva arribada a l'insti des de les vistes privilegiades dels finestrals de COU A, o que passés les nits encarnant a James Stewart a la famosa pel·lícula de Hitchcock.

Sílvia

1986

L'Ignasi està neguitós. Sembla com si no tingués temps d'ensenyar-me tot el que li roba el cor d'aquesta illa. S'ha fet una programació gairebé mil·limetrada de com serà cada minut des que hem trepitjat la pista de l'aeroport. Tot està calculat. On desa les targetes d'embarcament, la butxaca d'on treu les dades pel lloguer de cotxe... evidentment els de l'hotel saben l'hora, el minut i gairebé el segon que es produirà la nostra entrada a recepció. El viatge hauria de servir per relaxar-nos, sortir de les cabòries del dia a dia, de les reunions del departament, de les cel·les horàries de les seves classes, de les llargues hores de repàs dels estocs a la botiga... però enlloc de deixar-se anar, el que fa l'Ignasi és dissenyar una agenda de comercial per aprofitar el temps al màxim. Crec que de tan acostumat com està que jo porti les regnes de la família vol demostrar que ell també és capaç d'organitzar alguna cosa familiar, ni que sigui un viatge.

Es podria dir que coneix cada pam de terreny, tot i que només hi passa quinze dies a l'any repartits entre la Palma i Tenerife pels seus temes d'investigació. Jo sempre espero poder estirar-me un parell d'horetes en alguna de les seves platges desertes de les que tant m'ha parlat, però només d'arribar-hi ja està mirant l'hora i calculant el temps que tenim per anar a la propera. Sembla que si no deixem la nostra petjada en totes elles no haurà complert l'expedient. A mi això em comença a estressar. Per una vegada que hem pogut ubicar els nens a casa dels tiets i marxar quatre dies els dos sols no m'agradaria que es convertís en una cursa contra-rellotge per aconseguir el número màxim de fites. Però com que tampoc vull que acabi en un ball de bastons de moment em deixo portar com una marquesa.

L'illa és molt bonica, ben diferent de les illes amb turisme massificat que havíem visitat quan érem més joves. M'imagino que tanta natura i carreteres carregades de corbes fan que no sigui un destí tan desitjat si no

ets molt caminador. Si no fos pels cels, entre els millors del món pels astrònoms, no sé ni si tindrien aeroport. La ciutat de Santa Cruz, la capital, està construïda amb carrers de grans rampes, aprofitant cada pam de terreny per fer-hi un balcó i poder veure com cau la tarda amb l'atlàntic de teló de fons. La resta de l'illa és molt rural: unes poques ciutats habitades i tot de poblets disseminats prop dels cultius del famós plàtan canari. De moment a mi m'ha robat el cor el sud de l'illa, amb les salines de Fuencaliente i el far que va sobreviure miraculosament a l'últim volcà en erupció d'Espanya, el Teneguía. De fet la nova platja apareguda després de l'erupció del volcà, Echentive, és on més estona m'hi ha deixat badar, potser perquè la seva planificació no tenia tantes entrades en aquesta zona inhòspita. Tombada d'esquenes al mar, veient el final del riu de lava he desconnectat per uns minuts i he sentit en el meu interior el magnetisme, la força de la natura. L'Ignasi, ple de gotetes, s'ha estirat al meu costat i m'ha agafat la mà. He tingut un calfred per tot el cos. M'ha besat tendrament als llavis i he notat com el seu cos encara ben format em desitjava i palpitava per mi. L'he embolicat amb la seva tovallola i he deixat que em baixés la part de baix del biquini. No hi havia ningú. He tancat els ulls i hem fet l'amor com una parella de jovenets amb un nou desig per sadollar. Els nostres cossos de quaranta anys han repassat tota la vida en comú, i les sensacions, molt fortes malgrat el temps, han estat com tornar a casa després d'un llarg viatge. Aquest moment tan meravellós ha marcat un punt d'inflexió en el viatge.

Hem deixat algunes visites i hem passat llargues hores al llit de l'hotel, tornant-nos a conèixer i a estimar. Hem gaudit de llargues caminades pels antics boscos de Los Tilos i hem dormit una nit amb tenda al parc de la caldera del Taburiente, amb unes vistes més que privilegiades. De reüll noto com l'Ignasi sempre es mira els cims escarpats que són la nineta dels seus ulls: el Roque de los Muchachos. Tinc clar que hi passarem, i que m'explicarà emocionat les instal·lacions científiques i els telescopis impressionants que tenen projectats. Tot just fa un any que s'ha inaugurat oficialment el complex, però ja es pot afirmar que el seu emplaçament serà tot un èxit. De moment no li pregunto quan serà l'esperada visita, perquè encara gaudeixo descobrint furtivament com li brillen els ulls quan hi mira i no sap que jo l'observo. L'Ignasi ha fet de la seva feina una gran passió, i a part de donar classes a la universitat sempre té temps per investigar i per col·laborar amb la comunitat científica.

Sempre diu que fa uns deu anys es va enamorar totalment del cel quan, en un viatge científic a Xile, va poder viure en primera persona com

un col·lega de professió feia un cop de puny a la taula i deixava a tothom meravellat amb l'aparició d'un cometa colossal: el West. Els astrònoms de tot el món van celebrar l'esdeveniment quasi tant com l'arribada de l'home a la lluna. Aquest cometa va sobrepassar totalment les expectatives. Feia pocs anys que se n'havia anunciat un altre amb un nom força complicat de pronunciar que ho havia de petar tot, però el que va ser colossal va ser la decepció per les esperances posades, els astrònoms s'havien equivocat en les prediccions. Aquest fiasco va fer que el West, que comptava amb prediccions més discretes, es convertís en el gran cometa de la dècada dels setanta.

L'any 1976 va ser un any molt feliç, pel cometa i pel naixement de la Mireia, l'altra nineta dels ulls de l'Ignasi. Quan va néixer la Mireia vaig entendre de seguida el tòpic que diu «les nenes són del papa»; en Guillem tenia tres anys i no parava de xutar pilotes, però el món va començar a girar al revés pel meu marit per la petitona de la casa. Aquell cometa i l'engruna de tres quilos que treia el cap en un matí assolellat han portat una cua que li ha donat energia per atrevir-se amb tot. Encara ara la conjunció perfecte per l'Ignasi és quan pot reunir la família per veure un fenomen nocturn, i de tots els esdeveniments del calendari, la pluja de meteors de les llàgrimes de Sant Llorenç és el seu preferit. Succeeix a l'estiu, quan fa més bo i no tenim tanta pressa a tornar a casa. En aquesta cita anual li brillen les guspines del Bing Bang en els seus preciosos ulls verds.

El passat febrer l'Ignasi va descartar un important viatge de feina per poder gaudir de la màgia del pas del cometa Halley en família. Durant uns quants dies ens va tenir a tots abrigats i armats amb binocles a la terrassa de casa i, en un rampell d'improvisació sense precedents, ens va fer anar al Pirineu en un càmping fred i solitari per veure-ho millor. Crec que li va decebre una mica la reacció dels nens: per en Guillem, un homenot de tretze anys, deixar d'anar a un partit de futbol del seu equip per la dèria del seu pare el va tenir de morros tot el cap de setmana; la Mireia sí que ho va trobar màgic, però no més màgic que el vídeo gastat d'ET que sempre que pot es torna a posar.

M'imagino que la passió pels cometes és la manera que tenen els astrònoms per compartir la seva il·lusió pel cel amb als que som neòfits. També és el moment en el qual ells són visibles pels mitjans de comunicació. L'Ignasi sempre diu que els propers anys seran fantàstics per aquesta ciència mil·lenària. De vegades em deixo contagiar pel seu entusiasme veient algun VHS de Cosmos d'en Carl Sagan, però no acabo

d'entendre la major part de coses que explica, deu ser perquè ho mirem al vespre i les imatges hipnòtiques i la seva musiqueta em provoca una nyonya impressionant.

Aquest any ha volgut fer aquest viatge dels 40 anys en unes dates tan assenyalades per ell com són les llàgrimes de Sant Llorenç. Es pot dir que els nens tampoc els ha entristit gaire no poder veure la pluja d'estels estirats en gandules, ja que el pla d'anar al cine a la fresca amb els cosinets tot menjant crispetes és molt millor. Així que la nit al ras, dins la caldera de Taburiente, ha servit per comptar les estrelles ben abraçadets, recordar les pluges dels anys anteriors i acabar fent l'amor amb els imponents cingles del Roque i els seus veïns pedregosos com a testimonis privilegiats. La màgia era arreu, dins del sac i damunt dels nostres cossos, a la volta celeste. Podem dir que durant aquesta nit fantàstica no solament hem comptat estrelles... Mentre esmorzàvem llet escalfada amb un fogonet i galetes Maria, l'Ignasi m'ha explicat que el cometa que provoca les llàgrimes de Sant Llorenç —o Perseids dit d'una forma més laica, ja que apareixen sobretot prop la constel·lació de Perseu—, és el 109P/Swift-Tuttle, un nom ben divertit. Swift i Tuttle eren dos astrònoms que, de manera quasi simultània, el van descobrir l'any 1862, total, fa quatre dies... Aquest cometa podria ser més gran que l'asteroide que es diu que va provocar l'extinció dels dinosaures... qui sap, potser un bon dia mirant les seves restes al cel acabem tots fregits! La natura ens ensenya que de vegades el més perillós també és el més bonic. De ben segur que si l'Ignasi descobreix mai un nou cometa portarà el nom de la seva nena.

El 12 d'agost ha estat un dia molt calorós i havent acabat de dinar hem fet la migdiada a l'habitació de l'hotel. El programa del dia incloïa una visita a la part oest de l'illa, on els plataners abasten grans extensions de la costeruda riba fins arribar al mar. Pujàvem al cotxe cap a les quatre de la tarda i en baixàvem a Tzacorte cap a les cinc. Un cafè en una terrassa i ens acabat remullant en una platja molt concorreguda. Com qui no vol la cosa li he tret el tema que aniria molt bé de canviar la cuina, que és la part del pis on més ens estem i menys arreglada tenim. Ell m'ha deixat anar un «ja en parlarem al setembre», pilota endavant, com acostuma a fer. Sé que quan tingui un pressupost fet i un petit esbós en paper no em diràs pas que no, però els temes de la casa sempre me'ls deriva cap a mi i això a vegades em fa una mica de ràbia. Quan va ser l'hora de dissenyar un teulat mòbil pel seu observatori de la terrassa prou que va ser ell qui va contactar amb el fuster i va demanar els pressupostos...

Després de fer un gelat i menjar una fruita hem agafat el Citroën per enfilar altre cop la carretera. El pla d'avui és un sopar de pícnic en una zona on diu que el cel és fantàstic. Jo no m'hi oposo, tot i que quan compràvem els entrepans he vist una botiga d'artesanía molt cuca que no m'hagués importat gens de tafanejar-hi una estona més. Enfilem la carretera de Los Llanos en direcció a El Paso i veiem un dels millors espectacles que es poden veure de dia a l'illa: una cascada de núvols que es deixa caure suaument per la muntanya. Ens arraconem al voral i gastem les fotos 35 i 36 del carret. Tot just és el primer, però m'ha semblat entreveure-li un bon armament dins la bossa on hi desà la càmera.

La represa és més animada amb la música dels Supertramp que posen a la ràdio, quan comencem a travessar la cortina de núvols estem cantant en falset *Dreamer*. Tot s'enfosqueix una mica més i els vidres es comencen a humitejar. Tenim encara uns quants minuts per davant fins arribar al nostre destí: Los Llanos del Pilar. El bosc que ens acompanya és de pins de desenes de metres d'alçada, amb un sotabosc farcit de pinassa, però poc a poc tot va esdevenint fosc, molt fosc.

Cada vegada hi ha menys visibilitat, però com que diuen que els núvols tenen una altitud màxima, segurament els hauríem de sobrepassar i tornarà a semblar que naveguem sobre un mar de núvols. Però no. Continuem tota l'estona submergits. Quan arribem al destí, després d'incomptables corbes, tot continua gris. Al mirador no hi ha ningú. Aparquem en un replà al costat de la carretera. Encara no és de nit, però encara que ho fos tampoc no veuríem cap estel. Una boira ho embolcalla tot. Mengem dins el cotxe i sortim a fora per renovar l'aire dels pulmons. Fa una mica de fred i ens abriguem. Jo només espero que abandoni la missió, però la seva fe i la falta de dades sobre la boira ens hi fa estar una bona estona més. Arriba algun cotxe amb una parella, no sé ben bé amb quina intenció, potser també són *quarentons* caçadors de pluges d'estels, o no... però ells en cinc minuts en fan prou per saber que la cosa no evoluciona. L'escena és una mica desoladora, m'agafa por, em torno a tancar sola al cotxe i poso la música. Ell espera a fora, intueixo la seva figura a pocs metres del cotxe.

Mentre estic canviant el dial de la ràdio perdo l'Ignasi un moment de vista. Quan aixeco els ulls s'ha acumulat tanta boira que gairebé sembla que es pugui tallar amb ganivet. La poca llum que resta queda esmorteïda per una capa molt gruixuda d'humitat. Inesperadament, un raig de llum intens blanc la travessa durant un instant. Miro pel retrovisor per veure si són els fars d'un altre cotxe que arriba. De sobte, s'obre la porta i

m'emporto un ensurt de mil dominis. És l'Ignasi, està pàl·lid i simplement diu: «Marxem!». Sense cap altre explicació se s'asseu al lloc del conductor, dóna el contacte i fa marxa enrere de forma precipitada. Li pregunto què passa i simplement diu: «Res». M'imagino que està enfadat per la maleïda boira. És l'última nit i s'esperava poder veure una pluja de meteors especial, enfilats més amunt que els núvols. El nostre bitllet d'avió diu que demà hem de marxar sens falta. Els tiets que fan de cangur també marxen de viatge demà a la tarda. Per tant aquesta serà una nit perduda per l'Ignasi. Quan està així val més no insistir i esperar que li passi. Per tant deixo que condueixi, massa ràpid pel meu gust, enmig dels núvols.

Estem lluny de tot, ja és totalment de nit, i els fars del cotxe no arriben més enllà de tres metres. El bosc és molt frondós i la carretera és tan estreta que sembla d'un sol carril. Serpenteja enmig de penombres que insinuen la verdor més enllà de l'halo que projecta el nostre vehicle. El cor se'm comença amb accelerar, accentuant-se va a cent quan l'esguardo de reüll i veig la seva cara de preocupació. Transcorren uns interminables deu minuts en aquesta situació tan tensa fins que una llum com la d'abans apareix per damunt dels nostres caps. Ve de darrera nostre i uns metres més endavant esclata en un flaix brillant que ens encega durant uns instants. Jo crido i l'Ignasi dóna un violent cop de volant que fa que el cotxe faci una virolla tot perdent adherència per la carretera humida. Impactem pel lateral dret amb la soca d'un arbre. Mentre el cotxe girava he vist una figura, no podria dir si era humana o animal, però estava dreta i era d'un to blanquinós, límits poc definits, com una aurèola. No se li distingien ni extremitats ni cap altre detall que faci pensar en res concret. La ràdio que estava tancada des de l'arrencada del mirador ha emès uns sorolls propis d'un canvi de dial a tota velocitat, i després del xoc amb l'arbre ha tornat a quedar muda. Nosaltres també quedem en xoc per uns moments i l'Ignasi estreny la maneta per baixar del cotxe. Jo l'aturo agafant-lo pel braç i li suplico: «Si us plau, no!». Nota que estic al precipici de l'atac d'angoixa, i em fa cas. No tinc esma ni per cridar. Miro endavant i no goso ni girar-me ni mirar pel retrovisor.

L'Ignasi prem el pedal a fons per sortir de la cuneta i entra a l'asfalt amb un considerable xerric. No hi ha rastre de la llum per enlloc i la foscor és del tot absoluta, exceptuant els dos feixos de llum que emeten els fars i formen un con davant nostre. Rampes pronunciades de baixada, boscos misteriosos i el temps que passa a poc a poc tot engolint els quilòmetres per sortir d'aquella estranya situació.

Per fi les primeres cases ens apareixen en una banda de la carretera. Semblen deshabitades i fantasmagòriques amb el vel blanc de boira de cotó esfilagarsant-se per les seves parets. Amb una mirada acordem seguir endavant. Hi ha un silenci sepulcral tan dins com fora del cotxe, només el rugit del Citroën que no pot passar de més de quaranta quilòmetres per hora degut a la poca visibilitat. Arribem a l'hotel tres quarts d'hora més tard, aparquem i pugem amb l'ascensor. A dins ens abracem i sabem que ens tenim l'un a l'altre. No sabríem explicar el que hem viscut. L'endemà ben d'hora farem cabòries a la terminal i en un bocí del trajecte d'avió. L'Ignasi no ha vist el mateix que jo. Té explicacions científiques sobre al·lucinacions i sobre el magnetisme de la terra que pot provocar visions en persones molt sensibles. «Algunes aparicions paranormals provenen d'aquest fenomen», diu. Jo no el vull preocupar més i li dic que sí, que deu ser això. Però ell no m'explicarà mai què va veure fora del cotxe i perquè a partir d'aquest dia tindrà un interès especial en l'àmbit astronòmic que es preocupa de cercar vida en altres planetes.

Mireia

Jocs

Durant la quinzena dels Jocs complia condemna confinada a casa per culpa del maleït esquinç. Vaig llegir uns dies, altres mirava la televisió, però quan l'avorriment va ser superior a tot, vaig acceptar que entre el pare i l'Ernest m'ajudessin a pujar a l'àtic pels ditxosos escalons per tenir un xic de companyia durant les llargues tardes de canícula. L'astronomia no m'interessava gens ni mica, tot i els esforços del meu pare, però vaig començar a fullejar algun dels seus llibres d'informàtica que tenia a la lleixa. Així va ser com van néixer els meus primers programes amb el llenguatge BASIC. Estava molt orgullosa de fer aparèixer frases amb un verd poma que disparaven preguntes i que en funció de la tecla que pitjaves et tornaven algun missatge amb cert sentit.

Els parlaven de cúmuls globulars, d'ascensió recta i de distàncies focals; i jo aprenia a fer condicionals, bucles i a guardar dades en variables. Per integrar-me una mica més també els vaig fer un petit programet que calculava quatre dades bàsiques sobre el que magnificava alguna combinació concreta de lents de telescopi o a quina hora es ponía el sol en un dia concret. En realitat no entenia massa el que feia, però com que ells ho trobaven súper útil i interessant, jo m'hi aplicava al màxim per formar part del grupet. Del BASIC vaig passar al llenguatge C, que deien que podia ser més «portable» a diferents màquines, paraula que en aquell moment m'era totalment desconeguda.

L'Ernest era tímid i reservat, però des del punt de vista del pare era molt llest, i «jo no ho podia entendre», però tenia una intel·ligència poc comuna. De vegades quan m'encallava amb algun programa que m'havia entossudit a fer li demanava si em podia ajudar. Les seves paraules eren molt mesurades però sempre em duïen pel bon camí cap a la solució del problema. Era evident que no era en Superman, però cal dir que pels ordinadors semblava tenir súper-poders, com si tingués raig-X als ulls i

pogués veure amb exactitud tots els zeros i uns que circulaven pel seu interior, com si fos saba per l'interior d'un arbre. No somreia gaire sovint, però reconec que m'agradava veure com es posava vermell si m'hi acostava molt. Durant aquelles setmanes ell va ser el meu únic contacte juvenil ja que les meves amigues m'havien abandonat totalment després dels tres primers dies. Quan marxava de casa sempre s'enduia manllevat algun llibre d'astronomia que tornava l'endemà sens falta. Quan el pare no ens veia li'n feia emportar algun dels meus manuals de programació perquè l'endemà m'expliqués algun concepte informàtic nou, perquè la veritat, estava una mica gelosa que fes més cas al pare que a mi. Ell mai tenia un no per resposta, i quan l'endemà me'l tornava —també d'amagat, però de forma maldestre—, ja tenia claríssim que m'ensenyaria com fer una nova proesa amb la maquineta.

Sempre tocava el timbre puntual a les quatre i no solia marxar de casa fins passades les vuit, o fins que arribava la mare. La mare li tenia una estima especial, i a vegades jo la renyava perquè el tractava com un nen petit. Li passava encàrrecs per la seva mare i també el convidava a sopar. Ell sempre solia refusar amb excuses molt poc convincents, però la meva mare al final decidia trucar a la seva insistint que es quedés, com si fos un nen de deu anys! A mi em feia ràbia que el tractés així, i alguna vegada ens hi vam enfadar: «mama que no és *tonto!*». Finalment va començar a acceptar alguna oferta i va augmentar el número de plats a parar, que tot sigui dit, no em tocava a mi, que jo era la princesa de les crosses! Després de sopar, la mare es quedava a recollir la taula i el pare i l'Ernest pujaven al terrat a continuar amb les seves sessions. Alguna nit jo els acompanyava obrint i tancant el teulat i enfocant algun objecte Messier. I la veritat és que tampoc em desagradava. Total: a la tele no hi feien res de bo, les amigues només pensaven en els fornits atletes dels Jocs Olímpics, la mare sempre feinejava i en Guillem tornava cada dia més tard, si no és que li tocava el torn de nit.

Sílvia i Ernest

A la terrassa fa vent i els estenedors fan onejar la roba estesa. El cel tapat per núvols grisos i amenaçadors. La Sílvia està repenjada a la barana, amb els ulls tancats per sentir el vent que fa moure els núvols. L'Ernest totalment ajagut a terra, amb la mirada fixada al cel i els braços en creu separats del cos.

—T'agrada la Mireia?

—Tant se'm nota?

—Sí, ho vaig veure des que vas entrar a casa.

—Ostres, li molesta?

—No em tractis de vostè, crec que ja hi ha prou confiança, no?

—Sí, de fet sí. Si li dic, perdó... si et dic que la Mireia ha estat el cometa més gran per mi, em creuràs?

—Home, un cometa és una cosa que passa una vegada cada molts anys, jo creia que el teu sentiment seria més durador.

—Bé, sí. Els cometes els veiem cada molt anys des d'on els observem, però ells no paren de girar, mostrant la seva bellesa arreu per on passen.

—I consideres que la Mireia és així? Que es passeja mostrant la seva bellesa?

—No, oi tant que no. A ella no li cal voltar. Alguns orbitem al seu voltant.

—Això és molt bonic, però em fa pensar en les antigues teories que m'explicava l'Ignasi que afirmaven que tot gira al voltant de la terra. Sort que Copèrnic i Galileu van tornar la raó als homes.

—Per mi la Mireia no és la terra. No està al meu abast, per mi és com el sol o com una estrella molt brillant i llunyana, els demás som planetes errants al seu voltant. I tu, te l'estimes a l'Ignasi? Us he vist molt còmodes l'un amb l'altre, si em permetes que t'ho digui.

—Sí. És cert que fa molts anys que dura la nostra història. Pel que m'expliques tu no has viscut cap història corresposta. L'amor és com

l'energia vital, la passió del principi no és que es refredi, sinó que es transforma. Sovint associem la passió a un sentiment vers al que ens és desconegut. Com tu cap al cel i els cometes.

—Deixa'm portar-te altre cop la contrària. Potser sóc un idealista, i de fet sempre he viscut al món platònic de les idees, però jo penso que l'amor verdader, el que trobem als llibres i a les pel·lícules, és un amor capaç de fer que cada dia et despertis com una nova persona i vegis la teva parella com un desconegut, sempre interessant.

—Ernest t'admiro, però en això la meva edat i experiència m'ha demostrat que no és així. Molts pensem això quan iniciem l'aventura de l'amor, però el temps és implacable. No et cansa a tu cada dia observar els mateixos astres al cel?

—No. Per mi no són els mateixos, i jo tampoc sóc el mateix. Tot és canviant.

—Ostres, mira qui parla. Fas tot l'efecte contrari. Explica-li a als teus pares, que tant poc t'han conegut i encara menys entès. Ets feliç amb la nostra família?

—Sí, més que en qualsevol altre lloc. Una vegada vaig llegir un autor que deia: «els membres d'una família rarament neixen sota el mateix sostre». En el meu cas és literal, fins i tot sense sostre, sota les estrelles. Però, no hauries de tornar, ja?

—No. Hi estic molt bé amb tu aquí. Ells encara estan molt enfeinats, no crec que em trobin a faltar. Aquí es respira molta pau.

L'astrònom

La nit havia de ser totalment serena. No tenia previst fer cap sortida de camp però una nit així, amb la temperatura d'estiu que feia, no es podia deixar escapar. Va arreplegar els mínims aparells possibles: una llanterna, un binocle i el seu tríode, un mapa estel·lar, un termo de cafè i una cadira. Solia anar a una esplanada una mica alta on els llums de les ciutats veïnes: Banyoles, Figueres, Girona i els poblets de la comarca no el poguessin molestar. Pel camí el cruixir d'un camí terrós sota les rodes marcava clarament la seva arribada. En una cruïlla dos cotxes es creuaven la llum dels fars i els seus conductors d'una edat indeterminada eren a l'exterior parlant. Quan va passar se'l van mirar amb indiferència. No els coneixia ni tenia idea de què podien estar fent aquelles hores per aquells paratges. Si hagués estat de dia hauria jurat que formaven part d'una colla que participava en la cacera del senglar, a jutjar pels potents cotxes 4x4 i la seva indumentària, però anaven sense res a la part de dalt.

Va completar lentament els pocs metres que faltaven i va aparcar el cotxe en un racó, mentre mirava tot l'entorn del vehicle des del seient del conductor estant. No hi havia ningú. A vegades apareixia algun cotxe anònim amb una parella dins, per aprofitar la privacitat del lloc. Ara feia molt temps que no feia una sortida així, però al plantar-se al lloc habitual va tenir una sensació de calidesa com qui arriba a casa després de treballar. Coneixia perfectament el perfil que dibuixen els arbres, alguna masia i un petit turó amb les últimes llums del dia. Podia preveure perfectament quines estrelles anirien apareixent, amb la posició i l'ordre exacte: Arturus, Vega, Deneb... i els planetes que no podien passar desapercebuts en el camí que anaven traçant cada nit, aquesta nit Júpiter i Saturn. Un espectacle visual tan matemàtic com una simfonia clàssica, on els instruments entren amb la màxima precisió. També tenia controlats els pocs llums de les cases i granges del voltant, i de fet li ajudaven a orientar algunes de les constel·lacions més difícils de recordar. Va muntar el tríode i es va submergir a explorar un mar d'estrelles que sense els

augment del seu aparell eren invisibles. Ara se li apareixien brillants i molt ben definides, com les llums d'una ciutat plena de gratacels. Passejà l'òptica una bona estona per la Via Làctia, deixant-se embriagar a través dels ulls fins arribar gairebé al mareig. No intentava desxifrar cap constel·lació concreta, sinó que pretenia recordar-se a ell mateix la immensa petitesa que era dins de l'Univers, per relativitzar els darrers canvis familiars que li havien fet perdre una mica el nord de la seva brúixola personal.

***

Va deixar la canastreta a la vorera mentre obria la porta del cotxe. El nen no deixava de plorar i el xumet no li servia per res. Estava nerviosa i trigava més a fer les operacions tan habituals: treure el para-sol de cartró d'una marca de cervesa, desmuntar el cadenat que bloquejava el volant i fer cabre el maleït cabàs ploraner als seients del darrera. Quan per fi ho va tenir tot llest va engegar el motor forçant l'estàrter durant uns segons. La nit ja havia cobert el petit barri residencial però per fora encara quedaven alguns adolescents fumant obertament al parc. Se la van mirar com si fos un extraterrestre i van comentar l'escena entre ells, des de la còmode perspectiva del qui creu que els problemes són per la gent gran. Va començar a conduir amb l'esperança que el trontoll fes la seva feina, com tantes altres vegades. Encara tenia present els crits que el seu home li clavava davant de la incapacitat que tenia per fer callar la criatura, aquella mirada sinistre que se li posava quan perdia el control i quan la ràbia li començava a omplir els pulmons. Ella es mantenia submisa i feia tot el que estava a les seves mans, des de cançons de bressol, ninots de feltre i fins tot el soroll monòton de l'assegador de cabell. Però no hi havia manera, quan tenia el dia girat la única manera era fer la volta amb cotxe. El seu marit havia d'entrar a treballar a les quatre del matí i necessitava dormir com fos.

El trajecte habitual va calmar una mica el plor però no va ser suficient per adormir-lo. Va optar per fer la volta més gran i enfilem un dels nombrosos camins rurals que farceixen tota la comarca. Lluny de la ciutat la foscor era tan absoluta que només de pensar-hi feia esfereir. Pel cap ara se li projectava la pel·lícula de com havia anat el dia i seguidament els tràilers de què li tocava viure l'endemà. Aquella criatura li havia trasbalsat totalment el seu món, i ara la major part de pensaments duïen el nen com a subjecte, com a predicat i amb un munt de complements de tot tipus. Ara

es veia molt més sola que abans de tenir-lo, tota una contradicció perquè el duia la major part del temps entre els braços.

El camí que mig coneixia la conduïa a creuar el municipi per carreteres secundàries i mentalment va fer el trajecte per calcular els temps que li ocuparia. Anant bé amb uns vint minuts ja podria tornar a casa, entrar sigil·losament i deixar nen i cabàs a l'habitació petita. Després ja podria estirar-se una estona al sofà per no pensar en res i esperar la seva son. Va mirar l'indicador del nivell de gasolina, que s'havia quedat altra vegada aturat a l'inici del seu arc, i li va donar uns copets per reanimar-lo. Es va quedar igual, enganxat desesperadament a l'esquerra, damunt el topall vermell de la més absoluta reserva. No s'ho podia creure! En Carles li havia dit que en posaria quan tornés de la feina. Ella també se n'havia de cuidar d'això? S'estimava molt al seu marit, i va ser un pal de paller molt important durant els mesos que no podia parar de plorar per la dissort d'un naixement tan diferent a la resta de famílies; però des que la cosa s'havia estabilitzat ell sí que havia aconseguit de relaxar-se i tornar a ser el dròpol d'abans, només immers en les seves cabòries: cerveses amb els amics, feina i Barça.

Era lluny de tot i no se li acudia quin carai de camí l'acostaria més ràpidament a una de les poques gasolineres de la comarca. Deixant-se portar per l'instint va agafar el camí de l'esquerre en una bifurcació, però al cap de pocs metres es va adonar que l'instint li havia tornat a fallar... dos homes d'aspecte rude i sense camisetes estaven al peu d'uns cotxes entravessats a la carretera. Va tancar el pestell del cotxe de seguida i es va posar en total alerta per la situació. Just al costat d'on eren s'hi desviava un caminó més estret però amb possibilitats per circular-hi. Va haver de reduir per poder-lo agafar, quedant-se tan sols a uns centímetres dels dos homes. La van mirar amb cara una mica desencaixada, i ella va reaccionar altre cop sense pensar prement a fons l'accelerador, quasi n'atropella un quan el vehicle li va derrapar per darrera. Va posar les llargues tot mirant pel retrovisor per si darrera passava alguna cosa. En aquell moment el cotxe es va queixar i d'un soroll de patiment per l'esforç va passar a un trontoll més propi d'un cavall de tir. Es va parar el motor i amb la inèrcia només va fer unes poques passes. La Montse es va espantar tant que va perdre el control de la situació, no podia xisclar per no espantar el seu fill que encara no havia agafat el son, però tampoc podia girar el cotxe per enfocar el camí d'on venia. La última cosa que se li acudiria era baixar del Seat 127 per no perdre la poca protecció que li oferia. Va sentir uns crits molt estranys. Aquells homes cridaven una consigna intel·ligible a ple

pulmó. Això encara l'espantà més. No semblava que els crits s'acostessin i tampoc no entenia què deien. Semblava ben bé un crit de guerra. El cor se li va desbocar per la brusa i el pànic la mantenia en una posició molt tensa, retinguda al seient del conductor amb la mirada al vidre posterior i les mans prement el cabàs amb el nen. No va poder aguantar el xisclet quan algú va picar uns tocs a la finestra del copilot. El món li va explotar dins del Seat 127.

***

Aquells crits eren realment estranys, i no hi veia cap raó concreta perquè algú vulgui proferir uns esgarips en aquelles hores i en aquell paratge tan tranquil. Va deixar de banda l'equip astronòmic i va desfer el camí fins al cotxe. Al costat del seu hi havia un 127 blanc amb els fars encesos que l'enlluernaven. S'hi va atansar amb una mica de cautela que no fos una parella que busqués recés per practica algun joc d'amor. Però haver aparcat al costat d'un altre cotxe i tenir els fars encesos no eren indicis massa concloents. Quan estava a pocs metres es van repetir els crits d'aquells energúmens i va veure que només hi havia un sol ocupant al cotxe, amb el cos mig girat cap al seient de darrera. Va colpejar el vidre per no espantar-lo i de dins el cotxe en va sortir un crit femení de veritable esglai.

***

El coneixia! Era l'Ignasi, la llum que s'escapava de la línia recta dels llums el van delatar.

***

La Montse? Era l'amiga de la Sílvia l'ocupant del 127? Què hi feia en aquell lloc tota sola?

***

La Montse va obrir manualment el vidre i entre sanglots i glops d'aire li va explicar l'incident dels dos homes sense camiseta. L'Ignasi la va intentar calmar i li va dir que no patís, que no devia ser res de l'altre món. Ella afegí al drama que s'havia quedat sense gasolina i que duia

l'Ernest al seient de darrera, intentant-lo de fer dormir. Estava molt espantada i parlava molt ràpid. L'Ignasi finalment entrà al cotxe quan ella li va obrir el pestell. Una vegada va deixar de plorar ell va fer el cor fort i li va proposar de canviar de cotxe per aproximar-se altre cop a la parella d'homenots amb el tors nu; que el millor que podien fer era aclarir-ho. i que dins d'un cotxe se sentirien més segurs. Ella assentí i deixà que l'Ernest fes l'operació amb el cabàs. Es notava que hi tenia traça, en Guillem era un parell de mesos més petit que l'Ernest. Una vegada instal·lats van girar el cotxe i lentament van acostar-se al lloc on havien vist els homes. Els dos cotxes també s'havien mogut i es dirigien en sentit contrari cap a ells. Van parar a pocs metres i del primer vehicle en va baixar l'home més panxut que duia gorra i que sembla l'autor d'aquells crits estranys. L'Ignasi s'hi va apropar quedant a la seva alçada comptant l'avantatge d'estar damunt del vehicle, i va baixar el vidre. Darrera hi havia la Montse abraçada a l'Ernest, que ja s'havia mig endormiscat.

L'Ignasi va encetar la conversa amb un cordial «Bona nit», l'altre home també havia baixat del cotxe i va ser qui va contestar la salutació. Feien cara de preocupació i quan l'Ignasi els preguntà pels crits el segon home va explicar que havien perdut una gossa negra i que l'estaven buscant. Eren veïns d'una de les masies de l'entorn i els semblava que l'havien vist córrer per aquella zona. La Montse va bufar sense dissimular mentre li baixava una llàgrima per la galta, fruit de la tensió. Van continuar la conversa explicant la seva situació i el primer home fins i tot es va oferir a portar-los una garrafa amb gasolina pel cotxe de la Montse. S'havien esvaït totalment els seus temors. Els hi van agrair la bona voluntat i van quedar que els esperarien a prop del cotxe de la Montse.

Per fer temps l'Ignasi li va proposar que s'assegués una estoneta a fora del cotxe per fer-li companyia en les seves observacions. La Montse li va agrair el gest i també va acceptar una tassa de cafè calent que l'Ignasi duia sempre dins el *termo*. L'Ernest estava dormint dins del cotxe a pocs metres d'on eren, amb la porta oberta per sentir-lo. La Montse no volia atabalar al jove físic i s'estava callada al seu costat mentre ell buscava qui-sap-què amb aquell binocle tan exageradament gran. De tant en tant li deia que hi posés els ulls per veure alguna o altra meravella i li feia alguna pregunta perquè s'acabés de sentir còmode. Ella li va acabar explicant l'episodi del naixement prematur de l'Ernest i de tot el calvari que passaven pel seu estat delicat. L'Ignasi n'estava vagament al corrent per algun comentari de la Sílvia, i va escoltar amb atenció. Passaven els minuts i el veí que s'havia ofert no arribava. Van sentir uns lladrucs a poca

distància i la Montse va córrer cap al cotxe. Les veus van tornar a xisclar i l'animal va reaccionar anant-los a trobar. L'Ernest s'havia tornat a despertar i ara la seva mare va decidir de sacsejar-lo fora del cotxe.

Li agradava la companyia d'aquell atent professor. En moltes coses era justament el contrari del seu marit. De l'Ignasi adult se n'havia fet una idea a partir d'alguna conversa amb la seva amiga d'infància, la Sílvia, però no hi havia parlat des de feia més de deu anys. La Sílvia no és que en parlés massa, però se li notava que s'estimaven i que la seva relació era envejable. La Montse li va explicar que d'estrelles no en sabia ni un borrall però en canvi el seu home reconeixia les formes de les constel·lacions al cel, de tantes nits anant a treballar a peu més enllà de la mitjanit. L'Ernest no acabava d'estar tranquil i l'Ignasi li va demanar si el podia agafar. Va pensar que era ben curiós, la primera nit d'estrelles des de la recent paternitat i ara acabaria l'observació amb un nen en braços. La Montse li va passar embolcallat amb una manteta, tot i que feia bastanta calor, i es van estar una estoneta en silenci. L'Ernest ja tornava a romandre en silenci quan, en una foscor quasi absoluta, una llum molt blanca va il·luminar el prat per uns moments com si estiguessin a plena llum del dia. La llum provenia del cel, de no massa alçada, i com si fos un focus de grans dimensions, va posar el seu feix de llum damunt del seu assentament.

La parella va quedar totalment en silenci i només l'Ernest va pronunciar un parell de síl·labes sense sentit per anar assajant el futur do de la paraula, que tanmateix no aprofitaria mai gaire. La Montse havia agafat la mà de l'astrònom per instint. Sense retirar-la li va preguntar què havia estat allò. L'Ignasi va analitzar breument la situació i va descartar la possibilitat d'un satèl·lit artificial, d'un avió o d'un estel fugaç. Com a molt un bòlid, que és quan un meteor travessa la capa de l'atmosfera. Un meteorit segur que no, si ho hagués estat l'impacte hauria estat tronador per la proximitat de la llum. Es van quedar uns llargs segons en silenci, asseguts, ell amb l'Ernest a coll i una mà de la Montse damunt l'espatlla, quasi abraçant-lo.

Ella medità si dir o no les paraules que li venien al cap, però amb la singularitat del moment van sortir gairebé soles i atropelladament: «M'imagino que recordes aquell estiu.... Jo sí. I molt.... Va ser un dels meus feliços de la meva vida. Sé que durant aquell estiu jo et vaig agradar, portava molt de temps sospirant per tu., Sempre he pensat que si no hagués arribat aquella família de Barcelona ara potser tu i jo estaríem junts. La menuda d'aquell metge amb tanta reputació et va fer perdre el nord, i ho entenc, perquè la Sílvia sempre ha tingut totes les gràcies. No li

puc retreure res... ella no sabia el que jo sentia per mi, i també és una gran amiga».

L'Ignasi no va dir res. Continuava mirant el cel sentint com en la nit uns ulls humits li confessaven un amor perdut d'anys enrere. La va abraçar i li va fer un petó a la galta. Va notar com el cos de la Montse s'estremia. Aquella època quedava molt lluny, i no volia que es fessin mal, però va fer el possible per consolar-la. Ella li va explicar que passaven un mal moment amb el marit, segurament degut als maldecaps de la feina, però que lluitaven per tirar la família endavant. Que del seu Carles la única cosa que quedava d'aquella època era l'habilitat de localitzar monstres fantàstics al cel unint les estrelles. I en això encara li recordava al jove Ignasi.

Un «tot s'arreglarà» van ser les últimes paraules que va poder dedicar-li un Ignasi més madur, però amb una nova vida que també el preocupava. En aquell moment arribava un 4x4 amb uns litres necessaris perquè la Montse tornés a la seva llar i a la seva vida. L'Ignasi va quedar-se una estona més sota les estrelles que duien sempre la llum del passat.

Guillem i Rasmus

En acabar el torn de nit acostumava a fer el cafè en un bar prop de la Vila Olímpica. Tot i que el premi per la nit laboral era anar-se a estirar al llit, abans li agradava veure com es despertava el dia i el formigueig de gent asseguda en una taula a la terrassa. Era com reviure la sensació que es té quan s'acaben els exàmens, quan la feina ja està feta i toca gaudir. També solia encendre un cigarret, es netejava les ulleres i fullejava el diari. En aquells instants es veia ell mateix com un adult en la plenitud de la vida. Sabia que tenia tot un dia per davant i que ningú no li demanaria explicacions, viuria una llibertat que es mereixia.

Dues taules més enllà hi seia un home amb un cabell escàs, fi i blanquinós. No era la primera vegada que el veia aquell estiu. Deuria tenir prop de seixanta anys, i uns hàbits similars als seus, tret que el diari que ell llegia explicava les notícies en anglès. El quart dia que van coincidir, mentre s'atansava a la seva taula habitual, va veure que a aquell home misteriós li havia caigut una ronyonera esportiva que normalment tenia penjada a la cadira. La va collir i la va alçar a la vista del seu propietari. L'home va mirar per damunt les òptiques rodones i li va dedicar un franc somriure. El va convidar a seure tot dient-li que s'havia fixat en el seu posat calmat, que li recordava a ell mateix quan era jove. En Guillem era força tímid, però les noves experiències de l'estiu —sobretot l'aventura amorosa— el va anar obrint gradualment, així que es va entaular i van encetar una conversa pausada, en part pel tarannà dels dos interlocutors, en part per la limitació de l'idioma anglès, que no era la llengua materna de cap dels dos. L'home es deia Rasmus i havia vingut als Jocs amb la delegació noruega. La seva funció era poc clara, no era cap entrenador ni preparador físic, però, pel que va entendre en Guillem, feia un acompanyament de tipus psicològic als atletes. Seria el que més endavant anomenarien *coach*. Tenia 62 anys i era tot un personatge. Ex-remer olímpic per la seva selecció i professor d'història gairebé retirat. Ara, de rebot, tornava a treballar per la seva selecció de rem. El seu currículum era

digne d'un reportatge, i en pocs minuts de conversa, demostrava un carisma que justificava totalment el fitxatge per part de l'equip noruec. Li va costar poc obrir-se calmadament a l'historiador vocacional amb polo de lampista, els ulls del banyolí delataven una fam immensa per saber. En Guillem es va entusiasmar amb el perfil i de seguida va veure a en Rasmus com un messies enviat pels déus nòrdics. Sempre havia somiat viatjar als fiords noruecs, tip de veure'n reportatges a la tele, i ara tenia l'oportunitat de sadollar la seva fam de conèixer noves cultures gràcies a un professor humanista.

Cap dels dos tenia pressa aquell dia, i un cafè ocasional es va convertir en una classe magistral d'història que en Guillem no oblidarà mai per anys que passin. En Rasmus era molt accessible i bon orador. També es va delectar escoltant atentament un anglès bastant precari com Jaume I el Conqueridor eixamplava els dominis d'un incipient estat feudal i com, anys més tard, els catalans també tenien un cos d'elit que es deien almogàvers que van arribar fins a orient com si fossin els vikings del sud d'Europa.

L'endemà, en la segona sessió de cafè-tertúlia ja parlaven de les seves famílies; Rasmus estava separat i vivia en un altell a mig camí de la Universitat d'Oslo i la Biblioteca Nacional, «una alineació perfecte», la definia en Rasmus. La seva ex-dona i les dues filles vivien a Stavanger, en un poblet prop dels fiords noruecs, i li va semblar que tot i la distància, les noies mantenien una bona relació amb el seu pare mig ermità. La filla petita tenia l'edat de la Mireia i la gran trenta anys, una distància considerable on en Guillem no va voler indagar més per no semblar massa indiscret. Quan en Guillem li va explicar que la Mireia havia començat a aficionar-se a la informàtica i al llenguatge C en Rasmus va exclamar un «really?» molt sincer, i això va donar peu a una altra història bastant curiosa.

En Rasmus tenia un col·lega d'universitat que era professor d'informàtica que li havia parlat meravelles dels canvis que s'estaven produint darrerament en el panorama digital. Deia que estàvem a l'inici d'un canvi revolucionari i que arreu del món sorgien com bolets petits projectes molt engrescadors. Li va parlar de Richard Stallman, un senyor amb barba llarga que, pocs anys abans, havia fundat un projecte que es deia *Free Software Foundation*. S'havia erigit com un predicador del moviment del Codi Lliure. En Rasmus deia que volia trencar el monopoli de les empreses informàtiques i lliurar els codis dels programes i el poder de canviar-los a la gent, com si fos Moisès baixant amb les taules de la llei.

Per l'amic d'en Rasmus si allò prosperava podia comportar canvis revolucionaris per tota la societat. També li va explicar com un enginyer Britànic anomenat Tim Berner-Lee estava acostant el món de la informació a tothom, més enllà del correu electrònic, gràcies a un innovador concepte que anomenava pàgines web. Tot creixia en terra fèrtil i el que s'estava vivint eren els fonaments que permetria construir un nou món. Tot i el poc interès tenia per la informàtica, l'aurèola de misticisme amb què ho relatava aquell savi erudit assegut en una modesta terrassa de Banyoles mantenia en Guillem totalment paralizat i embadalit.

Quan va arribar a casa es va afanyar a pujar a l'estudi per explicar-li a la Mireia. Traginava son d'una nit una mica moguda, però va quedar tan impactat per l'excepcionalitat de les gestes informàtiques d'aquells pioners que necessitava compartir-ho amb algú ràpidament, encara que fos la pesada de la seva germana. El trio que matava les tardes debatent sobre ciència també es va deixar contagiar per l'excitació d'en Guillem, i si haguessin pogut, ho haurien contrastat tot a l'encara un xic precari Internet. S'haurien d'esperar a un puja i baixa de l'Ignasi a la universitat, on li podrien corroborar aquells «sopars de duro». Les primeres pàgines web en un blanc cerimoniós i un negre tossut deixarien empremta per sempre en els ulls del professor de física amb ànima d'astrònom, no massa avesat al món dels ordinadors.

La Mireia va insistir molt en conèixer aquell humanista però la disciplina del rem s'estava acabant en el calendari esportiu dels Jocs, i a en Rasmus se li van allargar les jornades laborals. El va veure l'últim dia que la delegació noruega s'estava a Banyoles, l'endemà de les finals. Estaven tots drets amb les maletes apunt perquè els recollís l'autocar. En Guillem va parar el cotxe amb quatre intermitents i va fer un crit a en Rasmus. L'home es va girar i quan el va reconèixer va somriure i es posà al costat de la finestra de l'acompanyant. La Mireia va veure un senyor gran, amb xandall de colors vius —riu-te'n tu del blanc de voluntària—, ulleres rodones i pell més vermella que torrada. Per darrera un autocar tocava la botzina perquè estaven ocupant la parada del bus. En Rasmus va fer dos petons a la Mireia —«nice to meet you»— i li va donar un sobre marronós amb uns gargots escrits: Linus Torvalds - Helsinki. Amb el segon clàxon en Guillem es va veure forçat a treure el cotxe. En una trobada prèvia s'havien intercanviat adreces postals amb el seu futur mentor i allà només li va poder dedicar un apressat «thank you for all!» abans d'arrencar el Supercinco.

Ja a casa, en Guillem va veure com els ulls sempre vius de la Mireia s'il·luminaven mentre obria el sobre per treure dos disquets de 3,5 polzades i un full de paper continu pulcrament plegat. El full contenia unes adreces web del primitiu Internet i unes petites instruccions fetes amb impressora matricial. Aquella recepta serviria per instal·lar un embrió del sistema operatiu que canviaria la vida de la Mireia per sempre: el Linux. Una autèntica joia d'artesanía informàtica iniciada i mantinguda per un geni finlandès des de casa seva amb només una vintena d'anys d'edat. Un projecte que des de l'inici va ser col·laboratiu amb gent de tot el món treballant colze a colze en la distància. En els propers anys la Mireia n'esdevindria bastant més que una adepta. En Guillem no entendria mai com és que els programadors buscaven la bellesa en un llenguatge que la majoria de gent no veuria mai. Només una minoria podia apreciar la cadència de les seves línies d'instruccions. En Guillem intentava imaginar-se a la cultura del codi lliure com si es permetés a tothom l'entrada a la gran biblioteca d'Alexandria, però només uns pocs erudits hi veiessin els tresors amagats que hi havia entre els seus volums. Algun dia veuria la seva germana com una gran escriptora d'aquells codis tan incomprensibles per ell, n'estava segur.

Ernest

Abans dels Jocs

L'Ernest havia après a controlar les seves pulsions. Quan per fi havia trobat la Raquel, una tarda de febrer a la Rambla de Girona, va poder restablir el somni de l'octubre passat. Tenia la cara demacrada i caminava com si no tingués on anar. Portava una roba que semblava que li anés gran i no duia ni arracades ni el cabell cuidat. Però era ella. Quan les mirades es van creuar el vincle sinàptic s'havia tornat a produir. No es van demanar cap explicació, no volien saber ni el com ni el perquè; tenien l'on i el demà.

Van quedar per fer un cafè i van concretar un règim de visites: els dissabtes que anava a Girona i plegava tard de la funerària la recollia al pont de pedra i aparcaven en un raconet de la muralla prop de les Àguiles. Allà la Raquel es convertia en la Mireia i l'Ernest baixava del món de les idees i aterrava al món dels desitjos, encara que n'hagués de pagar un mòdic peatge. La complicitat entre la impostada parella augmentava dia a dia. La Raquel no li va dir mai que ja no vivia a Girona, i que cada dissabte havia d'agafar el tren de les 14:10 que sortia de Sants per ser puntual a la cita setmanal. Tampoc li va dir que sospitava que la criatura que portava a la panxa podria ser el fruit de la primera trobada durant les festes de Sant Narcís. La natura li va donar un embaràs molt discret, i ella s'havia tornat una experta en l'art d'amagar-lo. No podia perdre la única persona al món amb qui sentia afecte. Li continuava cobrant per no espantar-lo.

A partir del juny les visites van deixar de ser presencials, de manera consentida pels dos. L'astronomia i la Mireia omplien cada vegada més els dies de l'Ernest, i la Raquel volia evitar que es notés com creixia desmesuradament la panxa en el darrer trimestre. L'Ernest la va començar a trucar quan no anava a casa de la Mireia. Marcava el número de la cabina pública que estava just a sota el pis del Raval. La Raquel li va dir que totes

les cabines tenien el mateix prefix i per això començava amb 93. A l'Ernest sovint se li escapaven els detalls més trivials de la vida quotidiana, i sempre va creure que trucava a Girona. En les seves converses hi havia més silencis que paraules, però era el que necessitaven els dos. Quan finalment es va tallar tota connexió van descansar d'amagar-se secrets, i van entrar en una fase d'idealització. L'Ernest somiava amb guanyar-se el cor de la Mireia i la Raquel anhelava tornar-lo a veure després de tenir la criatura per continuar la seva particular conquesta.

Raquel

1991

Va creuar la ciutat resseguint el riu Onyar. La seva remor i una insípida llum de fanal eren els únics signes de vida en un ciutat que dormia esperant la sortida de sol després d'una nit de fires. Passant pel costat d'un banc metàl·lic hi passejà suaument el seu dit índex i després s'endugué la tendra rosada a la boca. Una immensa dolçor omplia el seu cos enfredorit, com a únic testimoni de la màgia de la nit. No podia ser veritat el que li havia passat. Tanta tendresa i comprensió: no tenien necessitat de dir-se res; era com si es coneguessin de tota la vida. Encara seguia recordant la tibantor a la pell i aquella sensació d'unió en fusionar els cossos; aquella conjunció de sentits en una mateixa direcció: potser era això l'amor?

Va arribar a la portalada de pedra que tantes vegades havia creuat. Era en un carrer estret, amb graons de pedra desgastats pel temps. Si miraves enlaire, les desenes d'estenedors envaïen les parets indiscriminadament i en prou feines et deixaven veure el cel. Era un barri de gent sense sort, d'inadaptats i d'immigrants amb pocs recursos. Allà s'havia forjat més d'un delinqüent que ara acabava els seus dies en una presó; però d'altra banda era la seva infància, i només per això se l'havia arribat a estimar.

La casa va cruixir en la fosca. Alguna cosa no anava bé. Esperava veure al seu pare cridant algun dels seus germans mentre aquests es donaven felicitat intravenosa. El silenci es va fer inaguantable: no era normal que a les vuit del matí encara ningú estigués llevat. Caminà amb passes cauteloses, i es disposava a engegar el llum de la sala d'estar quan un cop sec i fred li travessà l'espina. Cansada com estava, va caure de genolls a terra, sense ni tenir temps d'exclamar-se. En la penombra va distingir la silueta del seu pare abans que aquest li fuetegés la cara amb el cinturó. Una intensa cremor a la galta li va fer entendre que aquella vegada anava de debò. Abans de poder-se aixecar, el cinturó serpentejà un parell

de vegades més per tot el seu cos. Ara ja era incapaç de distingir exactament d'on venia per esquivar-lo. La vista se li enterbolí mentre la boca se li desencaixava per un cop de puny ple de ràbia. El que li feia més por era que el seu pare no anava tan begut com altres vegades, fet que optimitzava bastant la seva punteria. La consciència no arribà a mantenir-se un minut més, mentre la sang que li regalimava galta avall li seguia recordant aquell Clio vermell.

Uns rajos de sol enlluernador la sobresaltaren d'un somni misteriós. Havia somiat amb aquell noi: vivien feliços en una rica mansió dalt d'un turó on ell sempre tenia temps per estar pels seus fills mentre ella s'emprovava vestits cars importats de París... Feia temps que no somiava coses boniques, com les que ensenyen a les pel·lícules que passen a Amèrica, però aquell somni li va semblar més real que cap altre. Veia com podria assolir una felicitat que mai no hagués ni imaginat. Li semblà una premonició del que el futur li preparava. Intentà aixecar-se del llit però alguna cosa la deturava. Després d'un considerable esforç aconseguí obrir els ulls. L'habitació era blanca: les parets, el terra, el sostre... també era blanc el llit i les unions a la majoria de tubs que la recobrien i l'immobilitzaven. Segons va informar una infermera abnegada, havia passat dos dies a cures intensives i aquest era el tercer que passava en una habitació normal. El panorama no era encoratjador. No li costà gaire de creure's l'aspecte que tenia quan hi va entrar, ni tampoc que l'hospital no en sabia res d'ella ni de la seva família.

Va acabar passant un altre dia sota la supervisió d'un parell de metges. La poca informació que els donava no tardaria gaire a contradir-se amb la realitat. Sense documentació i sense ningú que l'acredités ni confirmés les mentides que havia d'anar improvisant, s'acabava el temps que tenia per recuperar-se. Durant les llargues hores de solitud definia acuradament les accions que hauria de dur a terme en els pròxims dies, de manera que després al cap de set dies de la pallissa abandonà l'hospital com si s'escapés d'una presó. L'objectiu era Barcelona, una jungla d'asfalt on seria més senzill amagar-se d'un passat tèrbol i d'un pare que amb tota seguretat l'acabaria de matar si la trobava. La Raquel començaria una nova vida fent-se pas a través de la injustícia humana, emparant-se amb un tros de paper on hi tenia gargotejada una matrícula com a únic tresor. Havia decidit buscar-lo al cap de dos mesos, quan tingués un aspecte físic més agradable. Setmana rere setmana la temptació de cercar aquella placa de Clio estava a punt de vèncer-la, però la por al fracàs era tant fort que la torturava i li anava diluint el record tendre d'aquella nit.

Com més s'acostava el dia escollit més angoixa omplia el seu cor. Les coses li començaven a anar bé, havia aconseguit algunes cases per fer-hi feines i ja no s'havia de prostituir tan sovint. No havia tornat a Girona després del seu pas per l'hospital, i de la família no en sabia ni n'havia volgut saber res. Vivia en una habitació molt modesta que un proxeneta se'n cuidava de pagar i també de portar-hi clients. Una cuina compartida amb escarabats sota la pica i dues noies més que anaven més temps drogades que no en plenes facultats. Una vegada més el destí havia fet possible el menys pensat, i una nova carta aparegué a la seva baralla perdedora: un Predictor li va confirmar. No tenia cap dubte de qui era el pare. Aquell ésser havia nascut fruit d'un casual encontre en l'espai-temps de dues ànimes dissortades, en una nit freda de tardor, en un cotxe. Una nova dimensió es consolidava en el món de la Raquel. Per una noia criada al carrer, desproveïda de tot estímul amorós, aquell fet vital només podia contribuir a espatllar el seu atractiu, l'únic capital que li havien ensenyat que posseïa. Algunes dies absurdes començaren a rondar la seva ment provocant un efecte narcòtic sobre la seva integritat mental. Reaigué una altra vegada en el món de les drogues en un intent desesperat d'oblidar la seva sort i les cicatrius que encara li creuaven la cara.

Mireia 2015

Ja feia un any que la feina no m'anava massa bé. Hi ha qui diu que la vida és un conjunt de cicles d'uns quants anys, i que quan un bucle venç s'ha de fer un canvi. Jo calculo que el meu cicle vital deu ser d'uns set o vuit anys, perquè des de feia uns mesos totes les sincronies que havien articulat la meua vida van començar a fallar. Vaig donar-me compte que s'acostaven els quaranta i que se m'havia parat el famós rellotge. En tots els contactes familiars que mantenia tant per Skype com pels múltiples viatges que feia, tant a Oslo com a Banyoles, em recordaven que si volia ser mare m'havia d'espavilar, que la maternitat no era com una actualització de programari, que no la pots fer quan et sembla. De fet ja n'estava una mica farta de totes les brometes de sobretaula que versaven aquest tema, i potser per això continuava allargant l'exili a l'illa de La Palma més del que hauria desitjat. Amb en Dani, la meua parella, havíem passat un autèntic calvari buscant l'esperat fill, molts tractaments de fertilitat i moltes frustracions. Els quaranta era el límit físic que ens havíem imposat per deixar de provar-ho i pensar en l'adopció, i això de ben segur que sí que ens suposaria un canvi d'aires.

En Dani era un astrònom local. No era un científic de primer ordre però era molt vàlid per mantenir l'ordre en la gestió del gran telescopi. Mantenia pulcrament la programació d'estades de científics a les instal·lacions per treure'n el màxim profit. Alguns s'hi estaven només un parell o tres de nits, altres arribaven a passar-hi una setmana o quinze dies, tot depenia del projecte i dels acords presos pel consell d'administració format per les diferents comunitats científiques. Ell era l'encarregat de vetllar pel compliment dels contractes i de que no els faltés de res. També era un dels assessors tècnics que programaven l'encaix del manteniment de l'aparell amb aquell intensiu anar i venir de científics d'arreu del món.

La nostra vida, que girava a l'entorn del gran telescopi, era molt especial, fins i tot abans de ser parella, treballàvem fent torns que de vegades eren nocturns —quan el telescopi realment treballa— i de vegades diürns. Els de l'equip de vegades fèiem broma i dèiem que erem com en Batman, amb dues vides ben diferents. En Dani se li havia acudit que podríem aprofitar els potents làsers del telescopi per cridar-nos projectant el seu símbol al cel, com en els còmics. Semblàvem predestinats a acabar junts per la raresa de la nostra feina. Coneixíem un munt de gent però la gran majoria només els vèiem un període molt curt de temps a l'any. El cos exclusiu d'informàtics estava format per una desena de persones, però tampoc coincidíem massa, també degut als torns. Ell també es combinava la feina amb un parell de persones més, i així podien la gestió pròpia del telescopi i també algunes visites de VIPs a les instal·lacions.

Només d'aterrar a l'illa, l'any 2007, vaig notar que jo li agradava; però em mostrava molt reservada —el temps m'ha fet veure que massa— perquè el meu darrer desengany amorós m'havia deixat molt xafada. Ell em va caure bé de seguida, era ben plantat i atent, i mai, mai, mai, et podia fallar. El seu sentit de l'humor enginyós propi de molts illencs era capaç de vèncer les situacions delicades i fer esclafir a riure als més seriosos. A més a més tenia uns coneixements amplíssims en la ciència del cel, que deixava totalment impressionat al meu pare en les seves visites anuals. Vaja, que ho tenia tot a favor i els daus trucats, així que en Dani primer es va guanyar el favor de l'Ignasi. De totes maneres el pare sempre es va mantenir en un pla ben discret d'una possible relació més que anunciada, i va ser molt respectuós. Era perfectament conscient que la meua última aventura amorosa havia estat molt tempestuosa tot i només durar deu mesos, l'any 2006. I també m'imagino que estava al corrent de l'amor platònic que m'havia tingut l'Ernest, i sempre li he agraït en silenci que se'n mantingués al marge, tan ell com la mare, encara que crec que ella mai ho va saber.

Van passar tres anys fins que en Dani va obtenir el meu sí. Una nit de finals d'abril el Gran Telescopio Canarias havia quedat sense feina per uns problemes de salut que a última hora havia tingut un astrònom americà. No hi havia hagut temps de contraprogramar res. El primer en saber-ho va ser ell, i amb les seves dots de seducció va aconseguir que tot l'equip que s'havia de desplaçar a les instal·lacions es quedés aquell dia a casa. De tot l'equip, només vaig quedar jo fent el torn habitual a les sales d'informàtica. Tot semblava molt normal. Vaig arribar a les set del vespre amb el meu cotxe des de Santa Cruz, on hi tenia el pis de lloguer. Vaig aparcar al

costat de l'edifici sense adornar-me que no hi hagués cap més cotxe a part del d'en Dani. La residència dels científics és a pocs metres, i potser havien decidit de pujar a peu aquell dia, el passeig amb el mar de núvols al fons agradava molt i era un dels nombrosos atractius de l'illa. Els últims raigs de sol rebotaven contra la cúpula metàl·lica blanca, gran com un bloc de quatre o cinc pisos. Hi havia un silenci total, semblava que estigués al mont Olimp. Al prémer el timbre del porter automàtic de l'entrada em va contestar en Dani, dient que la pizza la volia *calzone*. Era una de les seves brometes habituals, però sempre t'arrenca un somriure. Ens vam saludar com cada nit i la vam fer petar comentar breument el partit del Barça del cap de setmana —és culé, un punt més a favor pel meu pare—. No vaig notar res d'estrany fins al cap d'uns minuts. No apareixia ningú per la sala de controls. En una pantalla, una finestra emergent que no havia vist mai. Era un missatge que semblava escrit en rus. Amb els anys he après un munt d'idiomes, però el rus no, no en venen mai d'astrònoms russos. Una suor freda em baixava galta avall. Si era un virus podíem tremolar tots i activar ràpidament les alertes. Encara no m'havia recuperat de l'ensurt quan una impressora làser va començar a escopir una reguitzell de fulls plens de símbols estranys, com els que apareixen a les pel·lícules on es busca vida intel·ligent a altres planetes. Que jo recordés no hi havia hagut mai cap projecte al centre amb aquests objectius. Vaig recollir uns quants fulls i em vaig fixar que hi havia una sèrie de lletres remarcades amb negreta. No calia ser un gran criptògraf per desxifrar-ne el missatge: L O V E, L O V E... en aquell moment per la megafonia va començar a sonar a tota castanya *All you need is Love* dels Beatles, la cançó estava començada pel fragment on els cors repeteixen les paraules *love, love, love...* Em vaig quedar vermella com un tomàquet i la cirereta del pastís va ser descobrir a la pantalla que feia de monitor del telescopi una preciosa imatge del sistema binari d'Albireo, en el cap del cigne. Aquesta és la constel·lació que més m'agrada i Albireo va ser el primer detall astronòmic que amb set anys vaig descobrir amb un petit telescopi, quasi de joguina: hi ha dues estrelles, pròximes per l'efecte òptic, però s'hi poden distingir clarament dos colors: groc i blau. En Dani s'havia passat! Ara només em faltaria que arribés vestit d'Avatar per simbolitzar el color blau del binomi! Per la megafonia la seva veu dolça em va demanar que pugés a la cúpula. Vaig enfilar ben avergonyida els dos pisos d'escals i em vaig posar un casc com marca el protocol. Quan hi ha observacions no se sol pujar mai a la cúpula, es fa tot des de la sala de control. A dalt m'esperava una taula parada amb espelmes i un Dani molt segur de sí mateix, de qui ho arrisca

tot però sap que té les de guanyar. No voldria fer el joc de paraules fàcil que vam acabar copulant a la cúpula, no és el meu estil, tot i que en Dani segur que l'hagués fet i ja se m'està encomanant, però va ser una vetllada exquisida. Després d'això vam iniciar un festeig més tradicional. Vam sortir un parell de mesos fins a decidir d'anar a viure junts. I ara, quatre anys després d'aquells nit de somni, arribava la notícia de la nostra parella binària: esperàvem bessonada.

El canvi d'estat familiar trasbalsaria les nostres vides. Vam buscar primer una feina a Catalunya per en Dani, que gràcies als contactes del pare amb el món universitari, va trobar amb relativa facilitat. En Dani tenia molta experiència en gestió de recursos i va fitxar pel cos de personal de servei del departament d'astronomia de la UB. Si volíem viure a Banyoles ja no seria tant un problema, vist que l'AVE funcionava prou bé des de feia uns anys. Jo vaig decidir de deixar de treballar per dedicar-me en exclusiva a l'embaràs i al pare, que últimament havia fet una mica de caiguda. Sabia que quan volgués tornar a treballar d'informàtica a Catalunya no hi tindria cap problema, amb les noves aplicacions per mòbil hi havia molta necessitat de professionals, se'm rifarien. Així doncs en un parell de mesos ja ho teníem tot a punt per abandonar l'illa màgica i continuar l'aventura prop de l'estany.

En Dani va ser el primer en fer el trasllat, per qüestions laborals, i jo vaig plegar una setmana més tard que, tot sigui dit, de passada vaig aprofitar per lligar uns quants serrells. Sabia que el pare continuaria tornant a l'illa encara que no hi fóssim nosaltres, per ell era un moment de retrobament místic amb la mare. Tipa d'escoltar el mític viatge del 1986 em vaig dedicar a resseguir-lo parada per parada. El pare no tenia cap malaltia mental però vaig notar que a vegades mentre s'estava a l'illa es desorientava lleument. Embriagat pels records baixava les defenses de la consciència, i alguna vegada l'havia sorprès pensant-se que estava amb la mare. Com si em tractés d'una espia vaig començar a establir contacte amb els diferents responsables dels llocs que visitàvem cada any. Els vaig explicar la situació i vaig donar-los referències meves. Molts ho van entendre perfectament, com el gerent de l'hotel on cada any s'allotjava, però altres van ser reticents argumentant que no creien en els contes de fades. La idea no era escenificar res, sinó preveure que en cas que el pare perdés el control algú el podia ajudar. Els de l'hotel van ser tan atens que fins i tot van guardar algun moble vell que tenien de l'època de la seva primera estada i es van oferir a modificar mínimament l'habitació. Jo ho vaig trobar una mica exagerat, però donat que era un bon amic que havia

fet a l'illa me'n vaig refiar. Ho volia deixar tot apunt. La idea semblava molt desgavellada, però les noves tecnologies em podien ajudar a tenir-lo geolocalitzat en tot moment, i vam coincidir amb en Guillem que no era perillós si havíem muntat xarxes de seguretat suficients. La parada més fàcil d'arreglar seria la visita al complex astronòmic. Els companys es van comprometre a avisar-nos de com anava tot.

I així, amb les maletes apunt i satisfeta pels anys màgics que havia viscut a l'illa em disposava a abandonar-la per uns quants anys. Em vaig acomiadar efusivament dels col·legues de telescopi i ja enfilava el passadís de sortida quan un estrany pressentiment em va fer aturar. En el passadís d'accés a la sala de control hi havia diversos pòsters clavats a la paret amb explicacions de la construcció del telescopi que havia vist mil vegades. En un d'ells hi destacaven una sèrie de científics que havien estat convidats en un fòrum l'any d'inauguració de les instal·lacions. N'eren una vintena. El meu pare en una cantonada sempre semblava que em saludés quan entrava a treballar. Però ara em va fer deturar una imatge d'una persona que estava just a l'altra punta i que mai no havia vist. Era una imatge molt pertorbadora, sobretot pel fet que durant tants anys no hagués vist mai. Era l'Ernest! Sense cap mena de dubte. M'estava mirant i somrient de manera tímida, com feia ell. Vaig tirar-li una foto amb el mòbil de manera furtiva, perquè tenia el temps just per agafar l'avió. Aquella visió em va fer capficar durant molts mesos. No li'n vaig parlar a ningú, perquè no es pensessin que estava boja. La foto tenia una llegenda on hi deia que estava tirada l'any 2007. Era impossible.

Durant tres anys el pare va reviure el seu viatge a *la isla bonita* amb la mare. Fins l'any 2017.

Ernest

Setembre 1992

Aquella nit l'Ernest no va somiar. No li van aparèixer les ombrívols cares dels clients de la funerària, ni aquell voltor amb el coll descarnat que se li menjava les cames mentre jeia en el seu llit. Cap dels malsons que l'havien turmentat en els últims mesos va conquerir el seu inconscient.

Es va aixecar d'una manera tranquil·la i serena. Es va dutxar i es va afaitar. Va posar-se uns texans gastats i una dessuadora de la universitat de Utah. Va esmorzar mentre deixava perdre la mirada per les imatges psicodèliques que travessaven el televisor. L'havia engegat ell? No havia començat l'esperada etapa universitària i feia dues setmanes que havia deixat la feina: això de vestir morts ja no era per ell. De fet, res no li causava la més mínima reacció. Deambulava tot el dia per la casa, sotmès a la seva demència, absort de tota realitat. El tràgic accident i la impossibilitat que tenia per consolar aquella pobre família eren massa per ell. Havia perdut per sempre el contacte amb la Mireia i amb el seu pare. Ara el seu món era incomprendible per tota ment racional, farcit com estava de la més absoluta apatia. Es movia per instints, com un autòmat. Va treure el cotxe del garatge amb un espetec de les rodes contra la vorera. Els carrers desfilaven ràpidament per les finestres laterals del cotxe mentre l'Ernest tenia la mirada fixe a l'horitzó. Va aturar-se davant d'una bústia i va llençar a dins un paquet embolicat pulcrament amb un paper marronós adreçat família que tan havia estimat i que ara ja sabia que havia perdut. Va agafar la nacional mentre el soroll del motor rugia per l'esforç. Va travessar el llarg pont que unia les dues comarques, forçant als barrots a aparèixer com una sola paret per l'efecte de la velocitat. En prou feines hi havia trànsit, feia xafogor, i el termòmetre del motor avançava progressivament apropant-se a la zona vermella mentre el vehicle assolía la màxima velocitat. Ara les escasses corbes que insinuava la carretera es feien terriblement perilloses, i la conducció de l'Ernest continuava tan

inalterable com sempre. Les pupil·les es mantenien en les seves acostumades dimensions, mentre els braços es movien ràpidament pel volant recobert de pell. La carretera que havia creuat la vall durant força minuts es va allunyar ràpidament dels camps de cereals per donar pas a una marjada a la banda dreta. Mentre la vegetació anava desapareixent s'anà configurant el que esdevindria un pronunciat desnivell farcit de roques. Unes baranes protegien els vehicles que la circulaven, mesura que resultà d'allò més útil per la topada de l'Ernest: el cotxe va fregar un parell de vegades el metall ondulat en una corba tancada fins que hi rebotà amb el cop de volant definitiu desplaçant-se just a l'altre costat de carril. El domini de l'Ernest sobre la situació evitaren una col·lisió fatal. El cotxe va quedar entravessat al mig de la carretera, mirant l'escarpat penya-segat que s'estenia als seus peus fins a la platja. L'Ernest tornà a la seva mà calmosament, i emprengué la marxa com si res. Al cap de cinc minuts d'una velocitat anormalment alentida va trobar un desviament cap a un mirador que agafà sense vacil·lar. Davant seu hi havia una esplanada artificial des d'on es podien observar llargues distàncies de costa. L'Ernest quedà embadalit una llarga estona davant l'espectacle i llavors pitjà l'accelerador a fons... Les rodes continuaren girant mentre el cotxe perdia el contacte amb el terra. Ni un sol crit, ni un instant de dubte. L'Ernest es va precipitar sense la mínima reacció. El seu cos va ser travessat per milers de trossos de vidre mentre el cotxe es retorcia fatalment al topar contra les roques. Quan s'estavellà contra el terra l'Ernest ja formava part de la història, una història que no estaria escrita ni amb lletres d'or ni en un llibre folrat amb pell. La benvinguda foren unes intenses flames que ben aviat van cobrir tot el cotxe, mentre el cel continuava amb la seva acostumada passivitat.

Raquel i Ernest

La Raquel té l'esquena recolzada en una paret de roca per on hi baixa un rajolí d'aigua. El cel és totalment blanc, ni un to de blau enlloc. El mar bat les onades a pocs metres. L'Ernest està en la mateixa posició però un xic més incorporat i juga mandrosament en un bassal cristal·lí que té al davant. La Raquel mira a l'infinít i pregunta:

—Per què mai no ens ho vam dir tot?

—Els dos teníem les cartes marcades. Penso que féssim el que féssim no teníem cap opció per acabar d'una altra manera.

—Potser hauríem hagut d'esperar més les nostres oportunitats.

—El món no va conspirar a favor nostre. Sempre he pensat que som ànimes bessones. Potser en una altra vida o dimensió tindrem més sort.

La Raquel s'incorpora una mica i es gira per mirar l'Ernest, amb uns ulls buits, sense pupil·la:

—Jo no crec que en la sort. No n'he tingut oportunitat. La meua vida va durar divuit mesos, nou a la panxa de la meua mare i nou amb una nova vida a qui estimar dins meu i tu fora. Què són divuit mesos comparat amb divuit anys?

—Una dotzena part exactament.

—No t'havia sentit mai aquest sarcasme.

—Perdona, tens raó, jo no sóc així. Deu ser el relaxament.

—No passa res. Des d'aquí la vida sembla de broma.

—Sí. Sovint penso en el píxel blau, que segons Carl Sagan és la terra quan es mira de molt lluny. Al nostre món hi cap de tot, coses bones i dolentes. Però és bo no perdre la perspectiva del píxel blau.

—M'has estimat mai?

—Sí.

—Estimes la Mireia?

—També. Un caçador de cometes mai posseeix el cometa, el troba, li posa un nom i el comparteix.

L'Ernest s'aixeca, agafa una pedra erosionada per l'aigua i la llença amb la mà fent-li fer uns quants saltets per damunt l'aigua.

—La família no la podem triar, però els nostres actes són responsabilitat nostra.

La Raquel tanca els ulls i fa una pregunta que d'antuvi ja sap la resposta:

—Te'n penedeixes, del que vas fer?

—El penediment no és cap solució. Ara ja poc hi puc fer. No crec que el món tingui prou temps per penedir-se del que ens ha fet a nosaltres. El més important és viure i deixar viure. Res no és el que sembla, no deixis de creure.

—Això sembla més un lema hippie o una pel·lícula d'en James Bond. No en tens una de millor del teu repertori d'auto-ajuda?

—Sí: «el pecat original és limitar l'ésser. Abstén-te'n». Richard Bach és l'únic autor no científic que vaig llegir durant aquella època. Va ser un error de comanda de la biblioteca, el llibre es deia *Il·lusions*.

Sílvia

12 d'agost de 1992

Fa tot just tres dies que faig vacances. Aquest any han costat molt d'arribar. Amb tot l'enrenou dels Jocs i la proximitat de la botiga a la zona zero ha provocat un estiu molt mogut. Em vaig quedar adormida als primers minuts de la cerimònia de clausura que feien diumenge al vespre per la televisió. L'últim dissabte abans de vacances sempre és exageradament feixuc. El sofà feia dies que em mirava per engolir-me com si fos unes arenes movedisses. Avui ja estic més tranquil·la, després de la botiga he hagut de tornar a organitzar la casa, perquè això de que tothom estigui de vacances menys jo no garanteix cap mena d'ordre, més aviat al contrari.

Aquesta setmana gairebé tot Banyoles fa vacances: fàbriques, comerços i fins i tot la gent que treballa fora s'agafa festa durant aquestes dates. Són les festes de la Mare de Déu d'Agost, la festa d'estiu de Banyoles. La ciutat es tornarà a omplir, però aquesta vegada no serà pas d'atletes, sinó de música al carrer, espectacles infantils i actes diversos. D'aquí a una estona farem la tradicional processó familiar fins al puig de Sant Martirià per gaudir al ras de la pluja de Perseids. És una nit sagrada per viure en família. Fa més de divuit anys que cada any hi pugem per deixar-nos anar damunt les màrfegues i contemplar el cel. Només vam fer una excepció l'any 1986 pel viatge dels quaranta a la Palma, que tot sigui dit, va valdre molt la pena.

Carreguem els trastos al cotxe: cadires plegables, nevera de platja, binocle, algun telescopi petit de la col·lecció i enfilem carretera amunt amb el Seat Ibiza. Aparquem just davant del cementiri i acabem de pujar els cent metres restants a peu, com si fos una nova disciplina olímpica: 100 metres pedregosos amb pes i família. Aquest any hem d'afegir un nou element al reglament: la Mireia amb crosses. Ara ja les domina una mica, però li fa suar el que no està escrit. A dalt hi ha més gent que de costum,

aquest any han anunciat que hi havia un màxim històric de meteors, potser més fins i tot que l'any anterior. Saludem als habituals i ens posicionem a la nostra parcel·la, prop de l'entrada tapiada de l'antic passadís subterrani que menava del turó de Sant Martirià al monestir de Sant Esteve. Quantes històries havíem contat en aquelles nits als vailets sobre monjos caputxins creuant la ciutat per túnels secrets sota terra...

Una vegada fet el parament ens hi ben escarxofem i mentre esperem que comenci l'espectacle nocturn prenem les primeres Estrelles, ben fresquetes, del cofre taronja de plàstic. Està tan interioritzada l'escena que no cal cap llum per operar amb tota la parada feta. Entrepan pels nens, bé, ja nois, binocle per l'Ignasi, un petit coixí pel meu respatller... quan ho tinc tot repartit m'hi estiro i em relaxo.

«El ritme de la pluja de meteors ja és considerable», comenta l'Ignasi amb suficiència. Està tan emocionat com si fos la primera vegada. Pel camí només feia que comentar que les efemèrides del cel són fites en la vida de les diferents civilitzacions, i que ara tenim molta sort de viure en l'època que vivim, per tota la informació de què disposem... La Mireia s'ha afegit a mitja dissertació afegint, també emocionada, les proeses que es podran fer amb el Linux. Li treu un munt d'hores tant de dia i de la nit, és una bogeria d'estiu per ella, ja li passarà. En Guillem no s'està de dedicar-nos alguna mala cara, tot i saber que aquest acte és tan sagrat com un dia de Nadal per nosaltres, ell ha insistit amb el clàssic argument de la majoria d'edat i ha afegit que això que fem a efectes legals ja és un segrest. L'any vinent no tinc tan clar que aconseguim que vingui, hauré de preparar l'Ignasi amb temps.

Ah! I l'Ernest! És tan callat que ni recordava que avui també hi era. Amb tan sols uns pocs mesos s'ha convertit en un membre més de la família. Fa de mal dir, però l'Ignasi ha trobat el seu adepte número u, segurament el que buscava en els fills. A través d'ell i de la seva sempre atenta mirada descobreixo un Ignasi renovat, amb més il·lusió que mai per la seva gran passió. Em fa molt feliç veure com de bé ha encaixat l'Ernest en la dinàmica familiar, com la peça llarga en el joc del Tetris de la Game Boy de la Mireia que et fa guanyar un munt de línies alhora. La seva família han patit molt tota la vida per ell, i després de l'episodi de mutisme total del passat hivern ha estat un autèntic miracle la revifalla que ha fet. A vegades em quedo darrera la porta de l'estudi i escolto d'amagatotis com parla com un autèntic expert, diria que domina tan bé la tècnica com l'Ignasi. Quan li explico a la Montse que a casa sembla una altra persona li venen llàgrimes als ulls i no pare de dir-me gràcies, gràcies, i m'abraça.

Aleshores jo tampoc puc aguantar i acabem plorant les dues com tòtiles. La Montse i en Carles ho han tingut molt complicat des que es van quedar tots dos a l'atur pel tancament de la històrica fàbrica de les Saques. Amb l'edat que tenien, van començar una creuada per buscar feines, i la tristor es va instaurar a casa seva. L'oncle de Girona els va ajudar tant com va poder, però el fet que portés una funerària potser no va ser el millor subsòl per l'Ernest. Però ara és aigua passada, i tot i que el considero com un fill més, de vegades m'he fixat com es posa vermell quan la Mireia el mira amb cara de múrria. I és que aquesta Mireia faria parlar fins i tot als morts!

Ahir m'estava prop de la cuina quan vaig sentir uns veus parlant fluixet, quasi a cau d'orella. No era la meva intenció espantar ningú, així que em vaig quieta perquè no notessin la meva presència. La Mireia tenia set i s'havia entossudit a baixar ella i crosses a buscar un got d'aigua. L'Ernest, sempre delerós de complaure tothom, la va acompanyar i ara li estava omplint. Del pas de la porta estant, tot just a punt d'entrar, vaig sentir la veueta de l'Ernest dient simplement: «Saps, m'agrades». Quasi ensopego de l'ensurt. No vaig poder entrar, vaig girar cua sigil·losament. Avui tinc una conversa pendent amb la Mireia, que encara no m'he trobat a soles, em fa por que li doni carbassa sense massa tacte i l'Ernest perdi d'un sol cop tot el que ha guanyat aquestes setmanes.

També em feia por com reaccionaria en Guillem en veure que li sortia un competidor per l'atenció del seu pare, i ara més encara, quan aquest era tan impopular a l'institut i pel que sembla ara va al darrera de la seva germana. Però en Guillem està totalment al seu món. Un munt de llibres d'història i vinga a llegir grans clàssics de la literatura. Alguna vegada havia pensat que ho feia per fer enfadar al seu pare, tan científic com és ell. Ara he comprès que no, que ell és així i punt. Aquest estiu li ha anat molt bé de fer un tastet del món laboral fent d'aprenent de l'Eugeni, el veí de sota. Després de la pressió de l'examen de selectivitat s'ha deixat anar, com era de preveure, però sembla que a la feina compleix molt bé. S'ha obert més, i ara no para de parlar d'en Rasmus; tot just fa tres dies que es van acomiadar i ja li escriu cartes. M'hagués agradat haver-lo conegut.

L'espectacle del cel és preciós. Tot i que hi ha més contaminació lumínica per la Vila Olímpica que queda als peus del puig, com preveia l'Ignasi, el cel d'avui és espatarrant. Un lloc idíl·lic, amb l'estany, les muntanyes que el protegeixen i Rocacorba al fons, amb dues llumetes de les antenes de televisió. La nit està serena, i això, tot i les dates on estem, a vegades vol dir que pot fer fresqueta. M'aixeco de la cadira, faig un petó a

l'Ignasi i els dic a tots que vaig a buscar una rebequeta al cotxe. Ningú contesta excepte l'Ernest que em diu:

—Vigila.

—No pateixis. No em perdré pas!

Agafó la llanterna de llum vermella per no enlluernar a tots els espectadors del cel nocturn i desfaig el camí fins al cotxe. Obro la porta i agafó el jersei de punt. Mentre tanco el cotxe veig de cua d'ull una llum per entre els barrots del portal del cementiri. M'estranya molt que a aquestes hores hi pugui haver algú i m'hi atanso uns metres. Puc identificar exactament d'on ve la llum enmig tots els blocs de ciment de quatre pisos que formen els carrerons . És molt a prop d'on l'Ignasi hi té un familiar enterrat. Del portal estant intento afinar la mirada per si es repeteix la llum, i al recolzar-me m'adono que està obert. Un calfred em travessa l'espina. Quan torno a enfocar la mirada al lloc d'on provenia el llum veig una figura blanquinosa dreta, m'està mirant i sembla que fa una passa. Em surt un xiscle i em giro d'una revolada per marxar d'allà, corro pocs metres entremig dels cotxes aparcats i veig al marge de l'altra banda l'Ernest que m'està cridant. No l'entenc, perquè només sento els meus crits i el cor desbocat. Tampoc sento una trialera que puja a tota velocitat per l'empinada rampa que duu al cementiri i que veig just al final. Quan em giro el soroll tronat del motor m'està atropellant. Tot fosc.

La cua del cometa

Aquell estiu del 92 no només es va apagar la flama olímpica. També es va apagar tota una família. La fanfàrria de la cerimònia de clausura va ser el dia 9 d'agost, i el declivi a la vida dels Font Comalada el 12, coincidint amb la pluja d'estels més monumental que s'havia vist mai, quatre vegades superior a un any normal. Era l'anunci d'una nova era per la constel·lació familiar. Qui sap si Tsuruhiko Kiuchi havia vingut mai a fer fotografies a la Sagrada Família. Els Jocs van situar Barcelona al món, com se sol dir, però aquell japonès de només 38 anys ens va mostrar l'any 1992 que el cometa amb nom de dos astrònoms (109P/Swift-Tuttle) havia tornat a creuar el cel, l'11 de desembre d'aquell any, i no hi tornaria fins l'any 2126. Només per quatre mesos l'Ernest no havia vist complert un dels seus somnis: veure l'artífex dels Perseids amb els seus grans binoculars de 25x150, els mateixos que tenia Tsuruhiko. L'Ernest hauria estat un gran caçador de cometes —qui sap si el millor— a jutjar per les acurades observacions que aparegueren relligades en un paquet marró a la bústia dels Font Comalada. El millor que sabia fer a la terra era buscar-los al cel. Qui sap si ara els observava des d'allà dalt?

La Mireia va fer arribar la llibreta espiralada amb dades d'observacions a un company de càtedra del seu pare, que puntejant amb les dades de la comunitat astronòmica, hi descobrí un mínim de tres cometes entre els anys 90 i 92. Les coordenades temporals i celestes eren exactes, però cap d'ells portava el nom amb què s'havia batejat oficialment. La fina lletra de l'Ernest mostrava els noms de Mireia, Raquel i Sílvia al peu dels petits esbossos de la situació estel·lar dels cometes. «Si l'Ernest havia descobert aquests cometes tot sol hauria estat un fet inaudit en el món de l'astronomia!», deia entusiasmada la Mireia. L'Ignasi va tardar molt temps a processar aquelles paraules, de tan profund com era el pou on havia caigut. El curs escolar havia començat sense ell, i ara només tenia la Mireia que se n'ocupava. En Guillem havia començat a viure a Barcelona per encetar la carrera d'història. Aviat la petita de la casa va

aprendre a cuinar i a espavilar-se en moltes coses . Els *tuppers* que els primers dies li feien arribar els tiets van anar escassejant amb l'inici del nou curs i ella prengué les regnes del que quedava de la família mentre encarava el seu tercer de BUP. La seva vàlvula d'escapament era tancar-se a l'estudi, que ara el pare gairebé mai ocupava, i anar provant les actualitzacions del programari que rebia des de Helsinki. El projecte Linux avançava a poc a poc però amb pas ferm i la Mireia cada vegada s'endinsava més en el seu codi, en les nits silencioses de la seva llar. Una comunitat de programadors eren la seva millor companyia, n'hi havia de tot el món. La Mireia li explicava tot a un pare que durant els àpats sempre tenia la mirada perduda. De la Sílvia no se'n parlava gairebé mai, però la seva absència omplia tota la casa. La Mireia seguia omplint el gerro del rebedor amb les seves flors preferides.

El pare es va veure obligat a reprendre les classes el curs següent: el 93-94. Al principi li van perdonar de fer classe, però durant segon quadrimestre el seu ritme de treball ja era l'habitual. L'Internet també avançava amb passes de gegant i des del seu despatx va poder seguir amb un somriure agredolç la història de l'impressionant cometa Shoemaker-Levy 9, des de la seva descoberta fins a l'impacte final contra Júpiter l'estiu del 1994. Els cometes li havien anat tornant la il·lusió, i la Mireia n'era la gran promotora. Des de la desgraciada nit dels Perseids del 92 l'havia forçat a contemplar tots els esdeveniments de l'any, en ocasions còmodament des de la gandula del terrat, d'altres al bell mig dels Pirineus, en aquell càmping petit i desolat, protegits pel fred i amb un cafè calent de fogonet. Oriònids, Gemínids, Quadràntids, Lírids, Aquàrids... Cap d'ells no s'escapava de la perseverança que tenia la Mireia per fer tornar al seu pare a la vida.

Per fi, quan feia COU, dos grans cometes van deixar petja a les seves vides: Yuji Hyakutake va descobrir el primer l'any 1996 i també es va preveure que un nou cometa anomenat Hale-Bopp passaria al cap de dos anys, i encara seria més magnífic. No podia deixar de pensar que algun d'ells s'hagués pogut dir Ernest i l'altre Sílvia. Van veure altre cop una espurna en les pupil·les del seu pare quan li va dir: «el Hale-Bopp l'hem de veure molt bé!». I així fou. L'abril del 1997 el van poder contemplar des del Roque de los Muchachos. No només per ells, sinó per tot el món, ja que va ser un dels més espectaculars i observats arreu.

La Mireia estava cursant primer curs d'enginyeria tècnica informàtica a Girona i la seva afició per la disciplina era total. Quan el seu pare li va ensenyar tot il·lusionat les obres de construcció d'un colossal

telescopi al complex del Roque de los Muchachos, va s'havia confirmat completament la sortida pou. L'anomenarien Gran Telescopio Canarias i seria el més gran vist mai. Tardarien deu anys a posar-lo en funcionament però aquesta era una excusa prou bona per començar la seva peregrinació anual a l'illa de la Palma. Segurament quan comencés a donar fruits l'Ignasi ja estaria a les portes de la jubilació, però el sentiment de col·laborar en una cosa gran l'ajudava a tirar endavant.

En Guillem sabia que el seu mentor epistolar seria la llum que el guiaria per la vida. Ignorant la ironia que Rasmus significa Erasmus en noruec, va acabar la seva carrera a Oslo, gràcies a la coneguda beca d'estudis europea. Allà compartí durant uns mesos el minúscul altell amb el professor retirat que li obrí encara més el llibre de la Història i el seu cor. També coneixeria la Marie, la filla petita de Rasmus, en un viatge als fiords. La Marie seria la delicada cirurgiana que li disseccionaria definitivament el seu òrgan vital per deixar-hi entrar l'amor. Començarien una bonica història d'amor prop de l'entranyable professor, fins que l'any 2006 Rasmus deixaria el seu món per emprendre l'últim viatge, una insuficiència cardíaca seria el vaixell flamejant que el duria a veure els déus nòrdics.

L'Ignasi i la Mireia conegueren les aurores boreals durant la setmana del viatge pel funeral d'en Rasmus. A ell no el van conèixer mai en persona, però en Guillem sí que havia portat diverses vegades la Marie a Banyoles. La mare i la germana de la Marie van ser molt hospitalàries allotjant la nova família catalana a casa seva, ja que el pis de la jove parella era realment minúscul. La defunció del catedràtic havia estat la llavor d'on germinaria una bona relació entre les dues famílies.

Una nit, mentre sopaven plegat a Stavanger, en Guillem i la Marie van comunicar solemnement dues notícies: que havien decidit casar-se i que estaven esperant un fill. L'ordre dels factors no afectava el resultat per les dues famílies ja que no eren especialment religioses. El casament va ser al cap de cinc mesos, amb la Marie lluint una panxa important, a Stavanger. Aquesta vegada l'Ignasi i la Mireia havien vingut ben carregats pel casament: un telescopi de muntura Dobson que els va estar més fàcil d'embarcar que un trípede normal. La celebració es va allargar tot un cap de setmana, i va tornar a ser un gran moment feliç per la vida dels Font Comalada, com si fos un nou cometa a les seves vides.

El vol de retorn va dur pare i filla fins l'aeroport de La Palma. Al cap de pocs dies s'inauguraria el gran telescopi i l'Ignasi no s'ho volia perdre. La Mireia havia trobat feina al complex del Roque, no per cap influència

del pare, sinó per un perfil molt peculiar d'informàtica i astronoma que s'havia anat forjant durant aquells anys. La primera observació del Gran Telescopio Canarias va ser el 13 de juliol del 2007. Dels molts camps possibilitat el nou instrument d'observació s'hi podria sumar pròximament la descoberta d'exoplanetes habitables, que en aquell mateix any ja començava a fer bullir l'olla dels científics. L'any 2011 un equip de Ginebra, entre els que hi havia catalans, va descobrir el Gliese 667C, un sistema planetari que tenia possibilitats per tenir-hi allotjat algun planeta amb condicions semblants la nostra terra. Aquesta nova perspectiva de trobar exoplanetes habitables obriria una caixa de pandora semblant a l'època daurada de l'or a l'oest. En cinc anys es va passar de quatre candidats inicials fins a més de quatre mil planetes. Des de la posada en funcionament del telescopi espacial Kepler s'anaven descobrint nous planetes extrasolars com bolets. A l'Ignasi, nascut de l'astronomia observacional més clàssica, li costava d'assimilar aquesta progressió quasi geomètrica, ja començava a estar una mica minvat de facultats i li costava cada vegada més entendre els programes d'ordinador que anaven apareixent. Li impactava que molts d'ells es podien descarregar d'Internet sense pagar ni cinc. La Mireia prou que li intentava d'explicar que era tot gràcies al fenomen del Linux i del codi lliure. L'Ignasi era d'aquells culers que creia que el miracle de Wembley 92 no es tornaria a repetir. I ara el nou Dream Team d'en Guardiola exaltava a un optimisme sense fi. L'Ignasi passava la major part del seu temps a rebuf d'aquest ritme frenètic; però una setmana a l'any es permetia un viatge en el temps a la Palma, on es retrobava en un altre pla amb la Sílvia.

Guillem 2016

En Guillem sempre havia vist la vida com un riu. Un riu que emergia d'una font riallera dalt d'un cim i duia l'aigua fins al mar, arrossegant sediments i configurant nous paisatges. Des de ben petit es va deixar portar per les cristal·lines aigües familiars fins arribar a les aigües més braves de l'edat adulta, un trànsit que per ell va ser l'estiu del 92.

Sovint veia la Mireia com un ésser d'un altre planeta, però li agraïa profundament que portés les regnes de la llar a partir d'aquella tràgica nit d'agost. Des de l'accident de la mare en Guillem no va poder fer gaire per la seva germana, es va despendre de Banyoles i va començar la seva aventura universitària. Al principi baixava tots els caps de setmana, però poc a poc va cimentar la seu a Barcelona pujant només en festes marcades al calendari. Feia la seva contribució familiar visitant la mare, que vivia en un altre món, lligada per un tub que l'alimentava. Quan sortia del centre de llarga estada no es podia reprimir el plor, s'asseia en un discret banc darrera l'edifici i ho descarregava tot. També va ser observador d'excepció del gradual enfonsament del pare, amb qui compartia algunes nits al pis d'estudiants, en un matalàs al terra de la seva habitació. El pare va tardar molt a entendre que no hi feia res al costat del llit de la Sílvia, i que de l'estat de coma n'hauria de sortir ella sola, si mai en sortia. Per poder-se adormir l'Ignasi escoltava en bucle *Tears in Heaven* de Eric Clapton; a mitja nit el coixí encara estava humit.

En Guillem es va sentir alleujat però alhora culpable quan el pare tornà a Banyoles definitivament. Aquell sentiment de culpa l'intentava resoldre mirant encara més enrere, endinsant-se en la Història d'Europa i debatent-la a través de l'insípid programa de correu electrònic de la universitat amb en Rasmus. A Barcelona també va fer algun amic i va viure plenament una nova vida a la gran ciutat, tant de dia com de nit. Quan li va aparèixer l'oportunitat d'acabar la carrera amb un Erasmus no

va dubtar massa en agafar-s'hi, animat pel pare i per la Mireia. El riu accelerava el pas mentre la mare seguia en un estat letàrgic indefinit.

El turmentat pare ja tornava a treballar a la universitat i anava recuperant certes parts de la seva vida anterior. La Mireia havia començat a estudiar informàtica a Girona.

En un sopar de Nadal on eren tots, en Guillem els va comunicar que s'ho havia manegat per arreglar la beca a la universitat d'on en Rasmus n'era professor emèrit. Era una de les primeres decisions importants que prenia sol, i que li canviaria la vida. En un breu viatge amb en Rasmus als fiords va conèixer la seva filla petita, la Marie, i alguna cosa se li va remoure dins seu. Era una noia molt delicada, de pell blanquinosa amb pigues, cabells rossos i ulls clars. Sempre tenia un somriure a la boca i els dos van notar que d'alguna manera ja es coneixien mútuament gràcies als relats d'en Rasmus. En els pocs dies que van passar junts als fiords en Guillem va poder comprovar que la Marie era l'equilibri perfecte entre el caràcter afable del pare i la bellesa de la mare, a qui també havia conegut en aquell viatge. Quan va tornar al Oslo de bústia de correu digital d'en Guillem van començar a emergir prometedors missatges d'amor. La següent vegada que es veurien ja seria per sempre més.

La finalització d'aquell Erasmus va graduar un nou historiador però no va posar fi a l'estada per terres nòrdiques. Va llogar un pis prop de l'altell on havia viscut fins aquell moment i va començar a treballar a temps parcial a la biblioteca gràcies als contactes d'en Rasmus. Allí descobrí la passió per l'arxiu i la ciència de la documentació, de manera ben aviat iniciaria un màster sobre aquesta disciplina. La Marie també s'havia traslladat a Oslo per estudiar belles arts, ocupant la plaça vacant a l'altell del pare. Va començar un festeig que duraria quatre anys a la capital noruega. Sempre que podien, per temps i per economia, viatjaven per les diferents capitals europees, explotant al màxim el boom dels vols *low-cost*. Londres, París, Berlín, Praga, Roma... Aquelles visites sempre tenien el teló de fons de l'art i la història, i els van fer gaudir d'uns anys meravellosos. Algunes vegades feien parada a Barcelona i a Banyoles, però no van aconseguir mai fer desplaçar l'Ignasi i la Mireia a Oslo, fins la mort d'en Rasmus, l'any 2006. Pare i filla només viatjaven per anar a la Palma, una illa que els tenia captivats a tots dos.

Després de veure museus, visitar edificis històrics o fer-se fotos davant dels principals atractius turístics, en Guillem i la Marie sempre es dedicaven algunes hores de relaxament. Ell llegint novel·les i ella fent esbossos a carbonet de les diferents vistes que contemplaven, asseguts amb

tasses fumejant a la terrassa d'un cafè. Parlaven de tot i de res, i es quedaven llargues hores esperant la posta de sol a les ribes dels grans rius d'Europa. El riu de la vida d'en Guillem esdevenia ara sinuós i ample, i a l'horitzó semblava que s'hi podia intuir el mar. La Marie intentava de mantenir l'esperança del despertar de la Sílvia, però en Guillem era molt realista i no li agradava parlar massa del tema. Preferia parlar més de la història i del passat que del futur, així de diferents eren els dos germans Font Comalada.

Ernest i Sílvia

És de nit. Estan tombats damunt en una màrfega dalt d'un terrat com si miressin les estrelles. El cel és totalment negre, no hi ha ni un bri de llum. És com si fos un sostre pintat de negre, mat. L'Ernest, immutable com el cel, la Sílvia es mostra intranquil·la:

—Aquest cel em posa nerviosa. Està totalment seré i no hi ha ni una estrella. Què passa?

—Això s'acaba. Ens haurem de separar un temps.

—Però jo aquí hi estic molt bé...

—Els dos intuïm que ha arribat l'hora que marxis.

—No sé si ho vull. Aquí hi ha molta pau. Tinc moltes preguntes. Hi ha moltes coses que no entenc.

—Sí, a mi també me'n queden de preguntes, però amb el temps crec les vaig oblidant.

—Jo no vull oblidar-ho. Ernest, com t'ho fas per fer aquelles coses? Com vas poder aparèixer al pòster del telescopi de la Palma?

—En tenia ganes. Només va ser un miratge del que podia haver estat si les coses haguessin anat diferents. He retrobat antics amics de la funerària que em volien ajudar. Els vaig fer passar millor el tràngol del canvi d'estat i ells m'han ajudat a acceptar el meu.

—Jo no vaig patir cap tràngol. Què vol dir això?

—No has patit cap trauma perquè no has acabat de marxar mai del teu món, encara hi estàs ancorada.

—I les figures blanques, que eren?

—Això no era cosa meva, no ho sé. Potser se'ns activen parts desconegudes de la ment quan estem en llocs de la terra amb especial magnetisme, qui sap... Ara tens mitja existència a cada banda, i crec que ja és hora que tornis. Avui és un gran dia. Hi són tots.

—Tinc molta por, però et crec. Sempre m'he refiat de tu, gràcies Ernest. Sempre recordaré el que has fet per mi. Només una darrera

pregunta: què em deies davant del cementiri en el moment que em van atropellar?

—Només deia «vigila». Vaig seguir-te perquè tenia una estrany pressentiment. Vaig intuir que passaria alguna cosa, ho notava en l'ambient. Vinga, marxa, quan tornis no recordaràs res del que hem parlat aquí. Ens retrobarem d'aquí a molts anys.

—Adéu.

Flotant

Després de molt insistir he pogut entendre la meua vida. Fractures diverses i traumatisme cranioencefàlic greu. 061 i trasllat immediat a l'UCI. A través del primer TAC no es detecten grans hemorràgies, però sí una contusió prou important per requerir cirurgia d'urgències per poder ser evacuada. Durant els següents quatre dies es comprova per TAC que la intervenció ha produït l'efecte esperat i que no hi ha rastre de noves lesions. Per això em retiren la sedació. Volen veure la repercussió de les lesions que he patit a través del funcionament del meu cervell. Malgrat passen les hores i alguns dies, no responc als estímuls i per això realitzen proves com els potencials evocats auditius i la ressonància magnètica cerebral. Volen detectar alteracions que justifiquin perquè no responc als estímuls. No troben cap anomalia, però continuo sense respondre a cap estímulo ni dono senyals de connectar amb el medi que m'envolta. Continuo en coma. Quina gràcia, aquell darrer estiu del 92 la Mireia estava al·lucinada que hi hagués una forma informàtica d'escriure els números que es diu «coma flotant» i ara va, i jo m'hi poso: en coma i flotant.

Com que la cosa sembla força seriosa i no hi ha evidències d'una recuperació ràpida, se'm practica una traqueotomia, i a partir d'aquest moment respiraré com en Darth Vader durant un quant temps. La meua família es veu obligada a canviar-me d'hospital i posar-me a un centre de convalescència de llarga estada. L'Ignasi, que és qui em vetlla de nit i de dia, en tria un a Barcelona, prop de la seva facultat, per si pot combinar les classes amb la meua vigília. Però de fet no serveix per res, estic totalment en *stand by*. L'Ignasi no torna a classe fins al curs següent, quan ja s'ha esgotat el període on és més probable una recuperació de la consciència. La situació s'ha fet crònica. L'Ignasi entén, gràcies a la Mireia i a en Guillem, que ha de seguir la vida com si jo no hi fos. El forcen a espaiar més les visites, si hi ha qualsevol novetat passen informe diari. L'Ignasi també entra en un estat quasi letàrgic. La Mireia aconsegueix de fer-lo sortir. Jo estic als llimbs. Vaig començar les vacances més llargues de la

història, des de l'agost de 1992 al l'agost de 2017. No sóc atleta però crec que podria capitalitzar algun rècord, 25 anys hivernant.

M'han dit que hauré d'assumir moltes coses noves. Que tinc tres néts, una jove i un gendre adorables. Tarden una mica a dir-me el que li va passar a l'Ernest, però si una encara conservo és la meva insistència. Sempre duré l'Ernest dins el cor. Per mi i per la meva família ell ha sigut un cometa. Va passar, el vam gaudir i va marcar les nostres vides. Tinc la convicció que, d'una manera o una altra, tornarà a passar per damunt dels nostres caps. També he entès que les famoses llàgrimes de Sant Llorenç són la destrucció parcial d'un cometa, com la vida de l'Ernest. Quan torni a manar a casa decretaré que a partir d'ara en direm les llàgrimes de l'Ernest, simplement. Mai el vaig veure plorar.

Tots plegats hem après a creure en miracles. La infermera m'ha explicat amb pèls i senyals el xou que van muntar l'Ignasi i en Guillem per treure la meva llitera i l'aparell on estava lligada; vestits de zeladors, per pujar a l'ascensor i baixar a la última planta. Amb la porta del terrat oberta tenia una escletxa de cel per veure. No és que fos il·legal, tot estava parlat amb la gerència del centre, però disfressant-se els semblava que rebaixaven la tensió de l'acte i de passada dissimulaven per si apareixia una família que estigués de visita. Jo no deixo de pensar amb en Mortadelo i en Filemón quan em recorden l'escena. La qüestió és que aquella nit, per primera vegada en vint-i-cinc anys ens reuníem tots altra vegada. Per mi també hi havia l'Ernest, que queia gra a gra pel cel en forma de finíssims meteors. Em vaig despertar.

Ara m'he hagut de posar al dia de moltes coses: nova família, situació política, noves tecnologies, Internet i el món del Linux que tenia captivat a la Mireia. Diu que ara ens el trobem a la sopa, fins i tot dins dels telèfons de butxaca! En Guillem no para d'intentar-me explicar la història recent del nostre país, però no me l'acabo de creure, diria que em pren el pèl! Però sobretot haig d'aprendre a ser àvia amb quaranta-sis anys mentals acabats de fer... ha! ha! ha!... i tornar a gaudir d'una nova vida de llibertat amb l'Ignasi. Diu que quan em recuperi ens comprarem una autocaravana de força places —per endur-nos algun nét de tant en tant— i anirem a voltar per Europa, que els canvis que hi hagut des d'un avió passen desapercebuts!

Els metges diuen que he fet molts progressos, que aviat ja podré començar a dur a terme tots els plans que estic fent des del llit. L'esquena encara em fa una mica de mal, em regiro entre els llençols per trobar una millor posició. Al damunt de la tauleta de nit hi ha una foto de família on

hi sortim tots. Jo hi surto ajaguda al llit, amb la Lluna i l'Alba assegudes una a cada costat damunt el matalàs i en Rasmus petit jugant amb el comandament del llit. L'Ignasi amb el seu posat de científic seductor i el cabell completament blanc, i els meus estimats fills i les seves parelles a banda i banda. En un racó de la foto, sobreposada, hi ha una foto més pixelada i retallada on hi apareix un Ernest més gran del que recordava. Està enmig d'altres persones que no conec i sembla que estan en una sala plena d'aparells. No sé d'on ha sortit la foto, i crec que la Mireia tampoc té massa ganes d'explicar-m'ho.

